

839.6
Hró

O. T. L. 3 (rare.)

HISTORIA VINLAN- DIÆ ANTIQVÆ, feu

Partis Americæ Septentrionalis,
ubi
Nominis ratio recensetur,
fitus terræ ex dierum bru-
malium spatio expenditur, soli ferti-
litas & incolarum barbaries, per-
egrinorum temporarius incolatus &
gesta, vicinarum terrarum no-
mina & facies
ex

Antiquitatibus Islandicis in lucem
producta exponuntur

per

THORMODUM TORFÆUM

Rerum Norvegicarum Historiographum Regium.

H A V N I Æ.

Ex Typographéo Regiæ Majest. & Universit. 1705.
Impensis Authoris.

ALBOTEIN
MA MIV
370176301
APPROBATIO.

Seculi nostri genius hic est: Re-
sentia extollimus, Veterum in-
curiosi. Hinc non tam veniã,
quàm publicò applausu digni sunt,
qui cum Nobilissimo Authore Hi-
storiam non minus, quàm Geo-
graphiam Antiquam, à tenebris vin-
dicatam, luci reddunt. Hafn. d.
2 Sept: Anno 1705.

P. VINDINGIUS.

ILLUSTRISSIMO ET EXCEL-
LENTISSIMO

HEROI,

D^N. FRIDERICO
DE GABEL,

D^N. DE BREGENTUED,
EQVITI AURATO

ORDINIS DANEBROGICI,
SACRÆ REGLÆ MAJESTATIS
DAN. ET NORVEG.

CONSILIARIO INTIMO,
STATUS ET JUSTITIÆ,
VICE-PROREGI NORVEGIÆ,
PRÆEECTURÆ AGGERSHUSI-
ENSIS ET FERRÖENSIS
GUBERNATORI REGIO,

IL-

ILLUSTRISSIME^{ET} EX-
CELLENTISSIME
DOMINE,

Annus, qvi hunc pro-
ximè præcessit, se-
culi hujus qvartus,
inprimis memorabilis, æ-
ternis fastis jam ubiqve
consecratus est, cùm Au-
gustissimus horum regno-
rum Monarcha, Rexqve
hæreditarius, omnium no-
strûm Dominus Clemen-
tis-

tissimus FRIDERICUS QVARTUS inter Illustrissimos Nobilissimosque magnos Ministros, Tuâ quoque Excellentiâ, Illustrissime Vice-Prorex, comitatus, a primis regni hujus, qui ab ortu extenduntur, limitibus, Nidarosiam usque, Magni Patris gloriosissimæ memoriæ Christiani Qvinti exemplô perlustrare Clementissimè dignatus, totius populi, omniumque ordinum effusissimis studiis, festis acclamationibus, & pro perpetua Majestatis

)(3

suæ

suæ incolumitate, flore-
 que perenni, erectissimis
 votis, ardentissimis preci-
 bus, suppliciisque promi-
 scuè exceptus est. Certè
 partes iduum mensis Julii
 sexti & quinti, interce-
 densque noctis in jubar
 conversa umbra, præter
 alia temporum momenta,
 tunc mihi auspicatissimè
 illuxerunt, cum in regio il-
 lo transitu obscuram hanc
 & ignobilem villam sacræ
 Majestatis suæ reqviei Au-
 gustus noster deligi passus
 est, ubi mitissimos placi-
 dis-

diffimosque paternos aviosque vultus quasi redivos, in Serenissima illa facie digna cum reverentia contemplari, exque longo intervallo longè peripicacius, quàm in quovis nitido colore coruscante speculo, recolligere licuit. Cùm autem eodem tempore Excellentia Tua de antiqua Gronlandia investiganda, commerciisque in freto Davisio instituendis, simul quæstionem moveret, ad priorem tantùm partem respondi, vi-

amque totiens tritam, ut
 scopo collineando minus
 idoneam, improbavi: a-
 ptiozem monstrare jussus,
 verendi regii Numinis præ-
 sentiâ præpeditus senten-
 tiam suspendi. Manè ve-
 rò posterioris diei illu-
 striss: T: Excell: verbis,
 ut in tanta celeritate pau-
 cissimis, exposui: quam
 tantum aberat, ut repre-
 henderet, ut etiam coram
 proponere, mox etiam
 commendare, dignata sit,
 quam non ita pridem per
 epistolam Excell: Tuæ
 fu-

fufiusexplicavi; Præfatio-
ni denique antiquæ Gron-
landiæ inferui. Posterior-
rem autem partem de fre-
to Davifio navibus lu-
ftrando exempla dome-
ftica pluribus obvia ex-
ternaque fatis enodant:
conftat enim illud jam du-
dum navigationibus ex
Hollandia, Arngrimo quo-
que teſte, etiam ex An-
glia frequentari. Jam verò
præſentem de Vinlandia
tractatum, obſeqvii erga
Excell: Tuam humillimi,
ingenuæque venerationis
310)(5 affe-

affectûs testem interpre-
 temque indubitatum, de-
 missè offero. Cùm enim
 Tuæ: Excell: totius Nor-
 vegiæ inspectio suprema-
 que administratio, quam
 & summâ curâ felicissimè
 obis, commissâ sit, curio-
 sius rimari soles inter alia,
 quæ ad ejus emolumen-
 tum, pertinent, quamcun-
 que gloriam gens hæc
 præteritis seculis sibi ad-
 struxerit: quam etiamsi
 florentissima nostri orbis
 regna affatim testentur,
 ad cumulum tamen acce-
 dit

dit laus apertarum per ci-
 ves suos colonicos primi-
 tus Novi quoque partium,
 inter quas hæc ipsa haud
 postrema. Fateor quidem
 admodum jejunam istius
 notitiam ad nos perve-
 nisse, nam cum hic fera-
 rum ingens frequen-
 tia, exuviarumque merces
 memorentur, species ta-
 men nulla, ut, nec avium
 vel piscium varietas, ar-
 borum paucissima, herba-
 rum genera nulla, aut alia
 ad terrarum descriptionem
 pertinentia notentur. Sed
 cum

cùm in ejus, qui qualem-
 cunque historiam scribit,
 potestate non sit, mate-
 riam sibi facundio-
 rem de-
 ligere, quam acceperit,
 Ipsa me Tua Excell: hoc
 in defectu excusabit. E-
 am enim novi Excellentis
 animi Tui moderationem,
 ut, si etiam hic aliquanto
 inconsideratius peccatum
 esset, benignam tamen
 imprudentiæ veniam in-
 dulgeret. Cùm autem
 illud erratum meum non
 sit, eadem, quam haec-
 nus variis indiciis exper-
 tus

tus sum, benignitatis
Tuæ fiduciâ hoc, quic-
quid sit scripti, meque
ipsum unâ, Excell: Tuæ
patrocinio humillimè sub-
jicio, utrique gratiam,
favorem, propensio-
rem voluntatem, protec-
tionemque imploro. Tuæ
verò Excell: ut singula
prospera longè uberio-
re & cœlo digna mensu-
ra ipse cœli Arbiter affatim
largiatur, supplici mente, ma-
nu, calamo, devotè exopto,

ILLUST: atq; EXCELL: NOM: T.

Cultor humillimus

T. TORFÆUS.

Præ-

PRÆFATIO AD LECTOREM

Acondito reparatoque orbe,
si sacram historiam excepe-
ris, ad præsens usque secu-
lum, nescio quid majoris
momenti literis proditum sit, quàm
novi orbis inventio: cujus gloriam,
licet sint, qui priscis Phœnicibus &
ab his prognatis Carthaginensibus
adscripserint, firmioribus tamen te-
stimoniis destituuntur, quàm ut id
omnibus usquequaque persvadcant;
quæ si vel maxime admittantur, non
tamen minorem laudem consecuti
sunt, qui eam tot inde seculis longâ
oblivione sepultam perpetuæ luci
restituerunt. Ingentem istam a-
dorem, vir cæteroquin satis nun-
quam laudatus, Christophorus Co-
lumbus Genuensis, qui Anno gra-
tiæ

tiae 1492 partem ejus aliquam detexit, omnium primus consecutus jam diu visus est. Nec minorem Americus Vesputius Florentinus, qui quinto post anno auspiciis Emanuelis Portugalliae Regis eam ingressus est, imò etiam majorem reportavit. Sunt tamen, qui partium ejus inventionem prioribus seculis sibi arrogent: Veneti npr̃ fratres, Nicolaus & Antonius cognomento Zeni anno Christi 1380, ultimò Norvegiae Regis Haconis, in ordine nominis, ut ille haberi voluit, sexti, revera septimi; & ante illos duobus retrò seculis, Madochus filius Gvineth, Principis Valliae frater, qui circa annum 1170 colonias in Canadā & Floridā eduxisse traditur. Ex praesenti autem opusculo manifestum erit, neminem horum (etiam si ea, quae de Zenis traduntur, ve-

vera essent, de quibus infra,) apertæ
 primitus Americæ laudem sibi, nec
 posteritatem illis jure meritoque
 asserere potuisse: cum illam glori-
 am Gronlandi, Islandiæ cives colo-
 nici, ipsique ex parte Islandi, utris-
 que, & Madocho quidem ante ses-
 qui, & quod excurrit, seculum, omni-
 um primi præripuerint, atque adeo
 ut non modò detectæ, raptimque
 etiam infessæ, latèque tandem cele-
 bratæ Vinlandiæ, perque vicinam
 ei Albaniam, seu Magnam Irlandi-
 am, decantatæ religionis Christia-
 næ (neque enim per alios id prius
 fieri poterat,) decus & laudem im-
 mortalem sibi pepererint. Inspice
 igitur, benevole Lector, biforem
 hanc Vinlandiæ descriptionem,
 quam tibi in præsens, non qualem
 velim, sed qualem accepi & possum,
 offero, utramque jejunam & ste-

rilem, neutram invicem omni ex parte consonam, magis ut præfens argumentum confirmem, situmque terræ ex annotatis indiciis aliis inquirendum relinqvam, & si quid juris primigenia illa occupatione partum est, posteris retexem, quam ut sperem me, vel utraqve, tibi satisfacturum. Priorem a principio ad cap: VIII Codex Flateyensis in historia Regis Olafi Triggvini, & ut apparet, alia etiam vetusta exemplaria exhibent, quam ex illorum aliquo mutuatus, regni Sveciæ Archivarius Clariss: Johannes Peringskiöld, Historiæ Regum Septentrionalium Heimskringlæ a cap. CIV. ad cap: CXII inseruisse videtur, cum in exemplaribus, quæ Snorrio Sturlæo vulgò adscribuntur, Kringla puta aut Jofraskinna, quæ ex Bibliothecæ

theca ædis S Stæ Trinitatis Håf-
nienſis penes me ſunt, non ex-
ſtent.

Posteriorem prioris ſeculi cele-
bris antiqvarius Biornns de Skard-
ſa Islandus, ex antiqvīs monumen-
tis, ſed maximam partem ex Hauki
legiferi (qvi anno 1334 deceſſit)
conſummatiffimo Originum Is-
landiæ libro & variis poſteriorum
temporum traditionibus collectam.
In eo utriqve conveniunt, qvòd vel
ſine primi a nativitate Salvatoris
millenarii, vel principio ſequentis
ſeculi viſa, mox etiam detecta fue-
rit Vinlandia, atqve ita de eo o-
mnis dubitandi materia tollitur, diſ-
ſenſus in cæteris tantum abeſt ut
marrationis fundamenta evertat, ut
magis etiam confirmet: cùm enim
convenient in principalibus, varie-
tas

tas circa particularia, eaqve min-
tiora, facile monstrat, diversos hos
Scriptores nec in falsis tradendis
inter se conspirasse, nec alterum
alterius Scripta compilasse. De tali ar-
gumento Clariss: Olaus Rudbecki-
us Atlant: suæ cap. I. paragr: 2do
eruditè differit, ex quibus pauca ad-
scribam, postquam enim præmisi-
sser dissertatiunculam de abstrusa
fabulis & ænigmatibus implicata
scribendi ratione, hæc subjicit.
Verum enimvero & alios repe-
rire licebit, quibus non tantum
hæc abstrusa scribendi ratio, sed
etiam clarissimis verbis omnia
proponens historia, maximè si
diversos scriptores in nonnullis
rebus ab invicem discrepare con-
tingat, pro inani commento
erit. Quid si talibus rem u-

„ nam eandemque diversis tempo-
 „ ribus narrandi necessitas impo-
 „ natur, an credimus eos semper
 „ eodem ordine, totidemque ver-
 „ bis, necnon rerum quarumvis
 „ minutissimarum enumeratione
 „ pari ad unguem usuros esse? Mi-
 „ nime; Profecto ne quidem inter
 „ sese hoc modo quatuor Evange-
 „ listæ consentiunt, utut in verita-
 „ tate & omnibus doctrinæ cæle-
 „ stis capitibus admirandus sit eo-
 „ rum consensus. Libri quoque
 „ Regum, & quos in Veteri Fœdere
 „ Paralipomenon vocant, & si tem-
 „ porum eorundem acta notent,
 „ verbis tamen & rerum copia non-
 „ nunquam ita discrepant, ut ad hi-
 „ storiam plenè perfectèque traden-
 „ dam, alteri alteris mutuam quan-
 „ doque operam præbere tenean-
 tur.

tur. Itaque ad veritatem eruendam, „
 suffecerit sane primaria rei ca- „
 pita indagasse: in cæteris enim „
 levior est scriptorum dissensus, „
 quàm ut veritati sua lucē radian- „
 ti officere debeat: id quod illu- „
 stri exemplò adhuc uberius decla- „
 randum veniet. - Moses diluvi- „
 um longè accuratissimè nobis „
 delineavit, & occasionem, cau- „
 sas, modos, temporis moras, „
 hominesque post illud superstites „
 diligentissimè notavit, eadem „
 postmodum res sub fide traditio- „
 nis ad ipsos quoque paganos e- „
 vulgata est, verum & temporis „
 longinquitate, & sublesta nar- „
 rantium fide, multos magnos- „
 que hiatus, nonnunquam etiam „
 interpolationem, ut & mutatio- „
 nem multam accepit. Deinde post-

„ quam variorum de cataclysmo
 „ relationes in medium protulit,
 „ hæc tandem addit. Quid? quod
 „ hæc ipsa penitus perpendere vo-
 „ lenti jam illud, ut nemini antea
 „ cogitatum, ita fidem omnem su-
 „ perans patefiet, inesse his Scri-
 „ ptorum inter se discordantibus
 „ narrationibus certissimum quod-
 „ dam consensus ac etiam veritatis
 „ ipsius fundamentum, divina velut
 „ providentia positum: nam ut eos,
 „ qui rem eandem, iisdem plane
 „ verbis & eodem ordine ac ap-
 „ paratu narrant, pro alienorum
 „ laborum (unum excipe, qui re-
 „ liquis tempore fuerit prior) com-
 „ pilatoribus habemus; sic quo-
 „ que si Chaldæi, Scythæ, Græci &
 „ Egyptii, cum ipso Mose, vel
 „ alio diluvii scriptore verbis ac
 re-

rebus prorsus consensissent, hanc
 eandem censuram effugere neuti-
 quam potuissent: ac tum quidem
 non multorum, sed unius tota hæc
 res stare videretur testimonio at-
 que fide. Verum quoties unam ali-
 quam rem, de qua inter se conveni-
 unt, diversi diversâ ratione expli-
 cant, facile apparet eandem a plu-
 ribus conspectam aut perceptam,
 sed non æque certâ ab omni par-
 te fide, nec etiam diligentia pari
 ab omnibus ad posteros propa-
 gatam fuisse. Interim tamen id,
 in quo rei cardo vertitur, & plu-
 rium testimoniis confirmatum
 manet, & nos quoque de se mi-
 nus dubitare finit.

Verum majore prologo, quàm
 res exigit, diversitatem harum nar-

rationnum excuso, est enim admodum exigua, & levi negotio perpenditur.

I. Codex Flateyensis visas nec aditas novas terras Biarnio Islando: inspectas Leifo, nominibusq; insignitas tradit. Biornus de Skardsa, de de Biarnio tacet, cætera confitetur: levis est dissensus, an eas in reditu e Norvegia Leifus adierit, an ex Gronlandia ad eas inspiciendas solverit.

II. Cod: Flat: Thorvaldum Eirici Ruffi filium, proximum ab eo illas lustrasse, sagittademum a Skrælingis transfixum: Biornus ab unipede minore verisimilitudine tradit, inducit enim fabulosam unipedum patriam.

III. Cod: Flat: Thorsteinum ejus fratrem post ejus obitum naviga-

gationem 7 eò instituisse: Biornus ante ejus obitum id factum statuit. Codici major debetur fides, primo enim exponit uxoris ejus obitum, conditiones, & tandem quomodo Karlsefnio nupserit.

IV. Cod: Flat: tertiam expeditionem in Vinlandiam duce Karlsefnio, (Thorsteinus enim eò non pervenerat) describit. Biornus enucleatius omnia exsequitur: errat tamen in eo, quod Thorvaldum inter socios ejus recenset, qui prius cæsus erat; nec magis fidem meretur, illum Marklandiæ & Hellulandiæ nomina imposuisse, aliis certè locis dedisse videtur.

V. Cod: Flat: quartam Vinlandiæ repetitionem solus exponit, quam Biornus in Hauki libro non invenit, optimè tamen consistit,

novissima enim erat, videturque Freidis Eirici Ruffi filia utriusque interfuisse, posteriori efferata ferociter sævisse; minutiores circumstantias non excutiam: non enim tanti est, annonæ uno aut altero discrepet inventio istarum terrarum, aut Eirici Ruffi vitæ excitus, & similia. Quæ verò de situ Vinlandiæ controversi possunt, in notis, quanta potuimus diligentia, discussimus. In eo enim terrarum Americæ Septentrionalis ambitu quærenda est, ubi ea vel proveniunt vel sibi consistunt, quæ hic describuntur, terrarumque indoles his consentanea reperitur, an verò illa ratione cæli, cui Estotilandia ex vulgari opinione subjicitur, ipsi competent, valde dubito.

Non me latet Bunonem, in notis

tis ad Philippi Cluverii introductionem in universalem Geographiam Lib: VI. Cap: 12 negare, in illis Americae partibus (Canadam describit) Estotilandiam existare, vel etiam in vicino mari insulam Frislandiam unquam existitisse; non modo suffragante Henrico Kippingo, Institut: Polit: lib. I. Cap. 20. p: m. 173. sed omnem iis situm abrogante his verbis: Frislandia & Estotilandia nusquam gentium sunt, quicquid Zeni Veneti in maritimo itinere nobis persuadere voluerint: Buno tamen, notis dicti operis, lib: III cap. XX. paragraph: 4. p. 209 a se diversus, tradit Gronlandiam per fretum Davis ab Estotilandia Americae separari. Mihi de nomine nulla lis est, cum Sanfón d' Abbeville, recentioresque Geographi, Novam Terram

ram Laboratoris & Estotilandiam
pro synonymis agnoscant, freto
Hudzonis adjacentem; diversam
tamen hanc esse ab illa, quam Zeni
describunt, vel inde suspicor, quod il-
lam mille amplius milliaribus ad oc-
casum vergentem à Frislandia disjun-
ctam perhibent: cum tamen Fris-
landia sub gradu æquatoris 62 lon-
gitud: circiter 342, Estotilandia lat.
58 long. circiter 290 vulgo collo-
cetur, longius igitur in Americam eos
progressos oportet, ibique eam,
quam describunt, Estotilandiam in-
venisse; terram certe spatiosam,
quippe Islandiâ paulo contractio-
rem, sed fertilitate, utpote sub mi-
tiore cœlo, superiorem, dititissi-
mam, & omnibus rebus, etiam au-
ro & variis metallis, abundantissi-
mam, urbibus, arcibus, oppidis &
splendidis ædificiis conspicuam,
quod

quod nescio an in barbaras illas
gentes istis seculis quadret. Accedit
insulæ Drogii, & vastissimarum ter-
rarum, inde in austrum africanum-
que projectarum, quæ alterius or-
bis speciem repræsentent, evulgata
descriptio; quæ opinionem sugge-
runt, eos in Americæ septentriona-
lis partes fuisse delatos. Eos autem,
qui posteriori tempore extrema se-
ptentrionalis Americæ detexerunt,
persuados eandem illam Estotilan-
diam, quam illi decantant, assecutos
fuisse, in nomine, situ licet diverso,
acquievissē: certè lemborum fabri-
ca, barbaris istis gentibus (Skrælin-
gis) familiaris, hoc ipso scripto ad-
lineam expressa, isto seculo tam re-
motis gentibus forte prorsus igno-
ta, etiam mihi persuaderet, istos
fratres in illum delatos oceanum,
partem aliquam Americæ attigisse,
fi

si certus essem monumentum ist-
 hoc prius typis descriptum fuisse,
 quàm gentium istarum notitia lati-
 us sparsa, impostoribus uberio-
 rem comminiscendi materiam mentien-
 dique facultatem præbuit. Jam ve-
 rò ob crassa crudaque figmenta fa-
 bularumque portenta, quibus reple-
 tum est, totum illud sub tantorum
 virorum nomine, ad authoritatem
 conciliandam, posterioribus tem-
 poribus confictum existimo, gnarus,
 ut alios reticeam, effrontis Blevke-
 nianæ, muscæque impudentioris
 Martinerianæ audaciæ, quorum u-
 terque itineraria sua in Islandiam &
 Gronlandiam, (& hic posterior glo-
 riosissimæ memoriæ Regis FRIDE-
 RICHI TERTII tempore, eò se pro-
 fectum nugatur, cum tamen nesci-
 am, an alter Islandiam, neuter cer-
 te Gronlandiam unquam viderit.)
 stupen-

stupendâ temeritate typis excusa
 evulgarent; apudque multos, & hic
 quoque posterior apud Clariss. Olae
 um Rudbeckium, fidem & æstima-
 tionem haud exiguam meruit. Por-
 tento simile est, urbem insulæ Fris-
 landiæ primariam, tanta piscium
 copia abundantem existisse, ut Bel-
 gæ pariter ac Britanni, nec non An-
 gli, Scoti, Norvegi & Dani copiose e-
 ospeterent, & insulani ex iis ingentes
 opes cumularent: nihil tamen in ha-
 rum gentium annalibus de iis, & ne
 vestigium de ipsa Frislandia & com-
 merciis cum incolis usquam exsta-
 re: ne Norvegis quidem aut Islan-
 dis, qui in illorum terra & aulis
 frequentes bellis etiam adhibeban-
 tur, alii commercia exercebant, con-
 stare, in ditione unquam fuisse Fris-
 landiam, sibi que vi à Zichinno ere-
 ptam, nec unquam (quod tamen
 regi-

regibus insolens) non dicam recuperatam, sed ne quæsitam quidem, aut ad obsequii reductionem tentatam. Regeris, mentionem ejus apud Geographos celebrari: Johannes enim Laurentius Ananias in sua Fabrica del mondo tradit, eam suo tempore piscibus admodum opulentam fuisse, eoqve nomine à Scottis & Britannis commerciis frequentatam; relatumqve sibi à Jona Britanno, Jacobi Cartherii, qui primus Novam Franciam Anno 1534. invenit, propinquo, qui eam ipse ingressus sit, quod cives illius per quam humani ergaque externos benefici sint, id quod Johannes Boterus confirmet. Johannes Antonius Maginus insuper testatur, quod suo tempore Angli magna insularum lucro commercia exerceant, ipsamqve insulam Vest-England, seu occi-

occidentalem Angliam nuncupent. Meminit & ejus Ortelius pag. 90. Bertius pag. 56. Johannes Miritius in opusculo Geographico Anno 1590. edito, cujus verba Arngrimus Jonas Crymogææ lib. III. pag. m. 190. adducit suamq; sententiam de singulis subjicit. Mercator autem & Hondius ulterius progressi, urbes Frislandiæ propriis nominibus exprimunt. 1. Metropolin, insulæ cognominem. 2. Sorand. 3. Oci-bar. 4. Sanctol. 5. Crodme. 6. Doffais. 7. Campo. 8. Rane. 9. Bondendon. 10. Rovea. 11. Ande-fort. 12. Cabaru. Parvæ quoque insulæ circa Frislandiam recensentur. 1. Ilofo. 2. Jedeve. 3. Venai. 4. Monaco. 5. Spirige. 6. Streme. 7. Ibini. 8. Duime. 9. Porlanda. Hæc quin doctissimi viri, Buno &

Kippingus legerint nullus dubito, non tamen permoveri poterant, ut ullum iis pretium statuerint: nec recentiores Geographi ut illis locum in suis descriptionibus concederent. Ego certe qui rerum Norvegicarum historiam ex fide dignis documentis undique collegi, nusquam hujus Frislandiæ mentionem inveni, inficior itaque eam Norvegis unquam fuisse subiectam, ad fabulas igitur referendum est, quod de bello Zichinni cum Norvegis ibi traditur. Nec magis quod de Islandia & adsitis insulis scripsit, sibi consistit, omnium enim seculorum experientiæ repugnat, de quibus inspicere poterit Arngrimus Jonas Specimine Islandiæ part. 2. memb. 2. pag. m. 140. & seqq. ut & Theodorus Thorlacius Dissert. de Islandia, qui

qui abunde lectori satisfaciunt. Omissis itaque his quæ de Gronlandia absurda scriptor ille prodidit, ab Ivaris Berii viri istarum rerum peritissimi descriptione longe aliena, ut & aliis, puta de Grislandia Estlandia & Icaria istarumque terrarum ignoto nec unquam detecto situ adjecit, gloriam inventæ primum Vinlandiæ, Gronlandis, Islandisqve Norvegorum soboli propriam illibatamque relinquimus: nec inventæ tantum, sed etiam promulgatæ inter istas gentes Christianæ religionis laudem adstruimus. Arius enim Maris filius Islandus in Irlandiam magnam non procul à Vinlandia (quàm aliàs Albaniam seu Hvitra manna land vocant ab Hibernia seu Irlandia sex dierum navigatione, occidentem versus di-

sterminatam, teste lib. Originum Islandiæ part, 2. cap. 22. pag. 64. quæ distantia haud multum à Philippi Cluverii rationibus differt, qui spatium illud Canadam usque 200. miliaribus lib. VI. cap. XI. pag. m. 419. metitur,) tempestate pulsus Christianis ibi sacris initiatus dicto loco traditur, id vero ante annum Christi 1000. introductamque in Islandiam Christianam religionem factum oportet, erat enim Ulfi Skialgi, ejus qui primus Reykianesi- am occupavit, pronepos, cumque nec illo tempore Gronlandia, ne- dum ista magna Irlandia Christia- nis sacris imbuta fuerit, necesse est dum ille ibi detentus erat, (detine- batur autem quoad vixit,) pro- mulgata ibi fuisse sacra mysteria, quorum is tunc particeps fiebat, id

id vero factum conjicio per Jonem, Jonam, sive Johannem, Episcopum Hibernum, qvi, sedente ad cathedram Schalholtinam Isleifo, primo totius Islandiæ præfule, inter annum 1056. & 1080. eò venit, inde in Vinlandiam profectus Euangelium prædicasse, multosqve Christo lucratus, tandem supplicio affectus necatusqve perhibetur: de qvo cap. nostræ Vinlandiæ XVI. His itaqve annis non solum Vinlandia, quæ tunc ab ipso Adamo Bremensi scriptis celebrari meruit, sed etiam hæc ipsa magna Hibernia innotuit, ut hæc narratio de hoc Ario quam jam describimus, ex relatione Orcadensis Comititis Thorfinni qvi anno 1064. decessit, ab Islandis excepta, ibiqve publicata, inqve literas relata fuerit. Hinc facilis conjectura

est; plures etiam Christianos ex Hibernia, & aliunde, ad propagandam religionem à prima terrarum istarum notitia eò concessisse, licet id Islandi & Gronlandi ignorarent. Id tamen iis notatum est, Eiricum deinde primum Gronlandiæ antistitem seculo posteriori, anno nimirum 1121. Vinlandiam, ut tunc satis celebrem, quævisse, (quo quæso alio fine, quam ut Christo ibidem operaretur.) invaluisseque opinionem, eum in ista inquisitione perisse. Sed longè ante eum Biornum Breidvikingensium athletam, si non in Vinlandiam, certe tamen in aliquam Americæ septentrionalis partem pervenisse, auxilioque & auctoritate popularem suum Gunnlaugū Gudleifi filium, cum universa societate nautica præsentis vitæ discrimini

mine eripuisse dicto cap. indicatum est. Hi sunt illi, quos Sanſon d'Abbeville in descriptione Virginiae pag. 14. Gasconem quendam, per Gascones intellexiſſe, nobis ſuggerit, ſcribit enim eum ſibi confirmariſſe, ſe probaturum Gascones in Nova Francia fuiſſe annis quadringentis vel quingentis antequam Baro de Lerg, aut Johannes Verazanus eò pervenerunt, pervenerunt autem prior anno 1518, poſterior 1542, quod tempus cum ex amiſſim conveniat, cum ſeculo, quo primum terræ iſtæ detectæ ſunt, magnam ſcriptis noſtris authoritatem confert: ut nihil dicam de parte Novæ Franciæ, quæ ad mare accedit, Norumberga, ab urbe cognomine, ut placet Cluverio ita dicta, quam Buno in notis ad cun-

dem locum, quafi Norvegiam, seu
 coloniam è Norvegia eò deductam
 interpretatur. Planum est post
 Christophori Columbi tempora
 nullam Novæ Franciæ partem
 Norvegis inſeſſam, nomen forte
 terræ priſcis temporibus ab iis in-
 ditum remanſit. An vero urbs il-
 la ante Gallorum adventum, con-
 dita fuerit, mihi nondum liquet;
 certe ſi illis prior excitata eſt, origi-
 nem à gente aſtruere videtur, ſin
 poſterior, à territorio in quo ſita
 eſt, illud vero ex veteribus colonis.
 Ex his cum abunde demonſtratum
 ſit, illam partem Americæ, primo,
 quod æræ Chriſtianæ millenarium
 excedit, ſeculo, late per ſeptentrio-
 nem occidentemque celebrem fa-
 ctam, quo fato, ſuccedentibus ſecu-
 lis uſque ad Columbi tempora, tam
 craſſa

crassa caligine merfa delituerit, me
qvoqve latet : illam penitus explo-
raturum experientissimum Nord-
mannorum Principem , ut tradit
Adamus Bremensis , Haraldum
(Strenuum sive Imperiosum) in gla-
ciale Gronlandiæ oceanum tem-
pestate abreptum, re irrita rediisse,
ex ejus relatione colligo, qvi si ejus
indolem dotesqve accuratius inspe-
xisset, procul dubio composita cum
Danis lite unctiorem prædam eam-
qve innoxiam, & periculi forte ex-
perrem, sibi comparasset, opesqve
& potentiam toti septentrioni for-
midabilem ; sed diuturno implici-
tus bello tantæ ignotæqve rei non
vacabat. Ad illam qvoqve par-
temqve ejus Vinlandiam, seculi ter-
tii anno 88. missum ab Eirico ejus
nominis secundo Norvegiæ Rege

cognomento Prestahatara , (Græci
μυσόληρον verterent) inqvirendam,
 Rolfum qvendam, adqve istam na-
 vigationem suppetias ab Islandis
 anno seqvente exactas, Arngrimus
 Crymog: lib. III. pag. m. 119. &
 seqq. conjectat, duobus tantum se-
 culis , ante detectam à Columbo
 australis Americæ partem. Nihil
 itaqve absurdi habet qvod de Ma-
 docho ad annum 1170. superius re-
 tulimus: nam plures gentes hoc
 temporum tractu colonias eò mi-
 sisse vero consentaneum est: nec
 scio qvomodo Thorfinno Orca-
 densium Comiti, rerum etiam mi-
 nutarum (ut in Ario apparet) no-
 titia, ex istis terris secus obtigerit.
 Ex adverso si his seculis (de tertio
 enim agimus sub Eirico Secundo
 Norvege Rege) fama istarum pe-
 ren-

rennavit, quomodo illa Henricum
Septimum Angliæ Regem, omnes-
que ejus ministros duobus exinde
seculis, omnino præterit. Con-
stat enim Columbum ei primo con-
silia sua aperuisse, ei que suam ope-
ram obtulisse, quam is minime ab-
nuisset, si terrarum temporumque pri-
orum circa hanc materiam cogniti-
onem habuisset. Mihi persuasum est,
omnes peregrinos à barbaris istis vel
interfectos vel expugnatos, residu-
osque usu navium & egressu pro-
hibitos, & si qui deinde accesserunt,
pariter tractatos, hancque ob cau-
sam memoriam terrarum istarum
gentiumque subito intercidiſſe, a-
pud solos tantum Islandos conse-
cratam: Grænlandos certe & Islan-
dos vim eorum & numerum veri-
tos

tos possessione terræ cessisse hic legimus, non sponte sed invitos, totamqvamque Vesturbigdam Gronlandiæ à Skrælingis vastatam Ivar Berius testatur. Non igitur cum Celeb. Grotio statuan, gentes has à Gronlandis profeminatas, sed potius ex Samogedis, quorum mores & vitæ genus ipsis familiare ex utriusque collatione ostenditur: natura quoque & indoles admodum similis, utrique staturâ exiles, nec facie & lineamentis discrepant, tuguria utrique & corpora pellibus ferarum tegunt, solem pariter adorant, aurum argentumque ignorant, vilissimas merces, specula, hamulos, cultros & crotala utrique magni faciunt, jaculandi par utrisque & destinata certo ictu collineandi peritia, crudæ utrisque carnes esca, inde

de enatus perpetuus foetor , & si
 quæ præterea inter eos concurrunt:
 nec transitus , quantumvis monti-
 bus & intercedentibus desertis im-
 peditus , omnino , feras præsertim
 persequentibus , invius , quem et-
 iam stratâ glacie freta finusque con-
 tinuo gelu crustati pontis instar
 præbent; nec infinita inter gentes,
 utpote contractionibus gradibus
 diremtas , distantia , intercedenti-
 bus quoque ad Svalbardum genti-
 bus , interstincta , testante Gron-
 landiæ nostræ cap. V. in fine.
 Adstruunt, præter hæc, originem,
 animalia utrisque communia, ab
 importatis in Gronlandiam, bobus
 puta & eqvis, diversa; quæ Ame-
 rica , ante Hispanorum accessum
 ignoravit, ad quorum etiam bo-
 tus & hinnitus incolæ horruerunt;
 Samo-

Samogedarum itaqve soboles barbari isti videntur, tandem, siue ignota hactenus terrestri viâ, in extrema Americæ, siue navigioliis suis (quibus à mari nullum periculum) à se ipsis adinventis delati. Nec tamen protinus cæteras Americæ partes ab iis excultas, gentesque ab horum natura moribusque discrepantes, ab his prognatas existimem, quarum varietas originem quoque variat, de quibus utpote extra Scopum, nihil nobis disputandum. Quod si quis idem de ultimo libri huius capite, quod prodigia Frodarensia persequitur, iudicium ferat, sciat nos occasione quam ibi memoravimus eò fuisse provectos, ut varietate quadam, fessos legentium animos recrearemus, quibus quisque pro suo ingenio, pretium,

no-

nobis haud invitis, statuere poterit.
Cumqve non plura succurrant, quæ
notatū digna animadverti, hæc
qualiacunqve humanisse Lector,
boni consule, fave,
Vale.

Elen-

Elenchus Capitulorum in præsentem Vinlandiæ hi- storiam.

Cap. I.

De detecta primùm Vinlandia,
ejusq; deinceps inventa, occasio-
ne. Pag. I.

Cap. II.

De Vinlandia inventâ à Leifo. P. 3.

Cap. III.

*De inventis vitibus, agrestibusque
illis Leifique redditu. P. 7.*

Cap. IV.

*De Profectione Thorvaldi in Vinlan-
diam, lustratisque ejus partibus, re-
pertisque novæ gentis quibusdam,
cade Thorvaldi, reddituq; in patriam.
Pag. 10.*

Cap.

Cap. V.

De Thorsteini, Leifi fratris, Vinlandiam invisuri, laborioso simul & irrito itinere, repulso in Gronlandiam, exortâ peste, ejus morte, & prodigio. Pag. 14.

Cap. VI.

De profectione Karlsefnii in Vinlandiam, mercaturâ inter eum & Skralingos, indeq; exortis disidiis, quæ in apertum bellum eruperunt. P. 18.

Cap. VII.

De quartâ expeditione in Vinlandiam, ducibus Thorvardo Freydisis marito, & duobus Islandis, Helgio & Fimbogio, Freydisisque immantate, Karlsefnii in Islandiam reditu & prosapia. Pag. 23.

Cap. VIII.

De Leifi itinere in Norvegiam, ad Regem Olafum Tryggvinum, inventâque in reditu Vinlandiâ & religionis

Christiana felici in patriâ promulgatione. P. 30.

Cap. IX.

*De Thorsteini Leifi fratris in investi-
gandâ Vinlandia irritò conatu, repul-
su in Grönlandiam, nuptiis cum Gud-
ride Thorbiorni filia, ejus educatio-
ne & majoribus in Islandia. P. 33.*

Cap. X.

*De sceminâ quâdam fatidicâ, ejus ha-
bitu, & in arte Seidica peritiâ.*

Cap. XI.

*De contagioso inter nautas Thorsteini
exortò morbo, ejus morte, prodigio, &
in Grönlandiâ prisco sepeliendi ritu,
adventuque Karlsefni, & nuptiis
cum Gudride. P. 42.*

Cap. XII.

*De profectiōe Karlsefni in Vinlandi-
am, ejusdemq; expeditionis sociorum,
Biarni nempe, Thorhalli, & Thor-
vardi*

vardi Eirici Rusi generi, filiūq; Thorvaldi. P. 49.

Cap. VIII.

De Thorhallo Venatore in Hiberniam propulsō, servitioq; ibi ad finem usque vite multato, Karlsefni cum sociis Vinlandia ulteriore investigatione, terræ illic aquarumque fecunditate, Skrælingorum habitu, mercaturâ, & inde exortis dissidiis & bellis, quæ tamen Skrælingorum majore damno finiebantur. P. 53.

Cap. XIV.

De cæde Thorvaldi, Eirici Rusi filii, ab unipede quodam perpetratâ, Karlsefni in Straumfsiordo per tertiam hyemem mansione, natiuitate Snorrii ejus filii, captiuitate duorum Skrælingorum, Biarni Grimolfini periculosâ navigatione in oceano Hibernico, & ejus adversus Islandum quendam in summo vitæ discrimine integritate, reditu
Karls-

Karlsefnii in Islandiam, ejusque progenie. P. 61.

Cap. XV.

Adami Bremensis relatio de Vinlandiâ, his coherens, sed in situ magnâ hallucinatio, quam Olaus Rudbeccius ad Finlandiam haurit feliciter retulit, relatio de situ Irlandiæ magnæ, Arioque Islando, & pice Grönlandorum. P. 66.

Cap. XVI.

De Jone Episcopo Saxonico, & Erico Gronlandiæ antistite in Vinlandiam profectis, ut & de Gudleifo Gunnlaugi filio. P. 70.

Cap. XVII.

De prodigiis Frodarensibus. Pag. 76,

CAP. I.

De detectæ primum Vinlandiæ, ejusque deinceps inventæ occasione.

Herjulfus ille, qvi anno CM-LXXXV. Eiricum Rufum ex Islandia secutus, Herjulfsnesiam occupavit, filium habuit nomine Biarnium, ex uxore sua Thorgerde, qvi in tenera statim ætate ad exteras nationes profectus opibus & experientia augebatur; moras autem hybernas vel in exteris, vel apud patrem, per vices agere consueverat, decreveratqve hanc hyemem intra penates paternos transigere; cum autem redux in patriam eum in Gronlandiam concessisse eadem æstate, ibiqve sedem posuisse, cognovit, pertinax
A rece-

receptæ consuetudinis cultor, etiam in Gronlandia, ignota licet, recensque inventa terra, domoque paterna se hyematurum affirmabat; itaque navim ignoto mari commisit, nulli nautarum prius sulcato; triduum navigando exactum, quo præter cælum aquasque nihil conspectum est, tum vero aqvilone flante caligo prospectum per complures dies & navigationis simul dirigendæ notitiam adimebat; qua discussa, expansis velis per integrum diem noctemque navigatum est, donec terra ignota appareret, ad eam igitur propius accedentes, ut montibus destitutam, silvis confitam, collibusque humilibus depressam adnadvertunt, versis velis eam deferunt. Biduum inde ferenti lybonoto datum, donec alia terra in conspectum veniret, plana, silvisque abundans, quam cum diversam à Gronlandiæ montosæ nivosaque habitu navarchus agnosceret, nautis petentibus, ut ascenderet, aquasque & ligna inde desumeret, ventis licet subsidentibus, non tamen exorari se passus est, quapropter etiam reprehensionem aliqualem incurrit. Inde cum solvisset,

visset, Africo per triduum carbasa inflante usus, aliam adhuc terram montibus editis, fastigiisque albicantibus, offendit; hanc etiam cum propius accessisset, insulamque deprehendisset, velut inutilem præteriit. Jamque vento invalescente vela contrahi jussit; quatuor dies hoc cursu transacti; tum demum terra quarta conspecta est, quam ex aliorum relatione Gronlandiam judicabat, adque eam navem applicans pervenit sub vesperam ad promontorium Herjolsnesiam, ubi pater ejus habitavit; navigationeque felicius absoluta, quam prudentius suscepta, destitit deinceps perigrinari, mansitque apud patrem, quoad is vixerat, prædiumque à morte ejus incoluit.

CAP. II.

De Vinlandia inventa à Leifo.

Ad Norvegiæ Comitem Eiricum Haconis filium Biarnius Herjolfinus è Gronlandia trajiciens cum pervenisset, hospitaliter primo exceptus, mox auli

aulicorum ejus numero inscriptus est, retulitque, quas terras ad id tempus, nemini, quod sciret; accessas viderit, reprehensus ex parte, judicio vulgi, ut parum in iis explorandis curiosus. Æstate proxima, in Gronlandiam transfretavit, sæpiusque de inquirendis illis regionibus sermo institutus est. Ad eum igitur Leifus Fortunatus de Brattahlide profectus, navem ejus emit, navalibusque sociis triginta quinque conductis, patrem oravit, ut iis ad inquirendas noviter visas terras ducem se præbere vellet. Eiricus senilem ætatem, incommodis maris tempestatumque, minus quam in flore juventæ, sustinendarum idoneam excusabat; tandem urgenti filio, fortunæ, illi supra familiæ sortem faventioris, fiducia cessit, domoque profectus, non procul à nave, nutante eqvo, deturbatus, pede valde luxato, sinistriora ominatus, haut sibi fata plures terras invenendas, quam eam, quam jam incolerent, destinasse respondit, domumque rediit, Leifo cum sociis destinata persequente, quos inter vir quidam australis, (hac enim nota Germanos scriptores antiqui intelli-

telligunt) nomine Tyrker, memoratur. Prima iis se conspiciendam præbuit terra Biarnio novissime visa, quam propius accedentes scapham expediebant, ascendentisque supra montes, perpetuis nivibus obductos, infra velut continua petrâ, ad mare usque, constratam, ideoque plane inutilem observabant. Tum Leifus: Biarnij quidem incuriam correximus, explorando terram; ei igitur nomen ab indole sua impertiar, vocabiturque Hellulandia, id est, terra petrosa. Inde digressi aliam terram reperiiebant; quam similiter conscendentes, planam eam nec altioribus marginibus undas coercentem, passimque silvis virentem, arenisque albis confitam deprehenderunt: Eam Leifus à planitie Marklandiam appellavit (inde patet, non, ut quibusdam placet, vocem mark regionem, sed planitiem vel planam regionem notare.) Inde post exiguam moram solvantes, aquilone per biduum carbasa inflante terram denuo conspexerunt, cujus boreali lateri insula prætexebatur, adque eam, nave admota, fudo cœlo exscendentes, gramina rore madentia deprehen-

derunt, gustu vel cum melle certantia. Inde regressi ad navem, eam in fretum, quod inter insulam & promontorium in Septentrionem à continente extensum intercedit, deduxerunt, quæ, dum promontorium præternavigantes flexu in occidentem tenderent, decrescientibus undis in vadis constitit, magnis deinde æstuariis mari dirempta. Verum tanta erat illis novæ terræ invisendæ cupido, ut non expectato refluxu eâ relictâ in terram per fluvium, qui è lacu se exonerabat, continuo ingrederentur, quam æstu accedente per amnem in lacum deduxerunt, ibique, jactis anchoris, cum eam collocassent, tabernas in ripa fixerunt, exinde hybernacula magna extruxerunt. Abundabat tum fluvius, tum lacus salmorum ingenti copia, & quidem grandiorum, quam quos antea viderant. Tanta ibi soli fœcunditas, cœlique clementia, ut ne fœno pecora hyberno tempore indigere viderentur, nullum ibi hybernum gelu, parum gramina aruerunt. Brumales diēs ibi quam vel in Islandia, vel Gron-

Gronlandia longiores, ad horam nonam circa solstitia Sol oriebatur, tertiam occidit. (Id autem eos haut exactius observasse fertilitas regionis cæliqve natura evincit; talia enim sub gradu Æqvatoris 58. 26 min; ubi dies longissimus octodecim horis constat, brevissimus autem sex, nullibi alias affulgere notum est. Singulæ enim dierum partes tribus horis illis constabant, quas haut accuratè in his partibus distingvere solebant.) Exstructis deinde ædificiis bipartito divisi, pars domi retenta, pars ad explorandam terram junctim, ne sparsi periculis objicerentur, nec longius quam itu redituqve diurno, sortitò emissa, quibus ipse Leifus alternis se adjungebat, prudentia & dexteritate ubiqve acceptus.

CAP. III.

De inventis vitibus, agrestibusque uvis, Leifique reditu.

Evenit autem, ut, redeuntibus exploratoribus, Germanus ille Tyrker solus desideraretur. Ad eum igitur requirendum Leifus protinus duodecim ablegavit, vicem ejus valde sollicitus, utpote viri longo tempore in paterna domo versati, sui que à teneris valde studiosi, & cultoris obsequiosi; nec longe ab hybernis processerant, cum obvium habent hilarem, & in ebrii hominis speciem formatum, qui, oculis ultro citroque contortis, illis risum ciebat, vir statura pusillus, sed omne genus fabrilium artium apprimè gnarus. Interrogatus tantæ moræ causam, idiomate Germanico, illis quidem ignoto, diutius locutus, tandem respondit, se paulo longius quam Leifum processisse, ibique vites uvasque deprehendisse; dubitantibus, confirmavit se ibi natum esse, ubi talia affatim provenirent. Operas igitur inter nautas partitus Leifus, alios legendis uvis, alios vitibus cædendis adhibuit, illisque scapham, his navem replevit; primoque vere novam terram deserens, a vitibus & uvis Vinlandiam, seu Vineariam vel Vineaticam appellavit.

Gron-

Gronlandiam deinde secundis ventis repetens, cum ejus montes albicantes in conspectu haberet, navem à recto cursu deflexit, quodam nautarum causam quærente scopulum an navem oculis signaret, non sibi liquere respondit. Omnibus scopulum judicantibus ipse insuper homines ibidem vagantes observavit, erat enim omnibus iis oculatior. Visis autem communiter hominibus naufragis, se illos, si pacifici essent, periculo exempturum affirmavit, secus in potestatem redacturum, expeditaque minore scaphâ, quindecim unâ cum gubernatore Norvego Thorere deprehendit, omnes cum mercibus, quantis poterant, navi receptos, in sinum Eiriksfjordum, prædiumque paternum Brattahlidem devexit. Thorerem cum uxore Gudride Thorbiorni filia & tribus nautis hospitio excepit, cæteris apud vicinos per hospitia distributis. Exinde Felicis seu Fortunati cognomen adeptus est, quod tamen ad annum millesimum Chronica MSS. ut & Codex Flat: supra pag: 233. sui ipsius immemor retulit. Hinc &

opibus & gloriâ auctus perhibetur. Thorvaldo autem fratri ejus non fatis explorata nova terra visa est. Igitur navem fratris impetravit, eâ tamen lege, ut relicta in scopulo ligna, quæ naufraga Thoreris navis vexerat, prius domum deveheret. Eadem hyeme morbus per nautas Thoreris grassatus eum cum magna eorum parte absumsit; Eiricusque Rufus naturæ concessit, vir ab inventa Gronlandia memorabilis. Annum autem certum, vel æræ Christianæ, vel imperii Comitum Eirici & Sveni, qui tum Norvegiæ præfuerunt, nullum invenio.

CAP. IV.

De profectione Thorvaldi in Vinlandiam, lustratisque ejus partibus, reperitisque novæ gentis quibusdam, cæde Thorvaldi, reditu in patriam.

Thor-

Thorvaldus triginta nautis instructus Vinlandiam petivit, hyememque in hybernaculis fratris sui Leifi piscatione exegit. Proximo vere, retento acatio, partem nautarum navi impositam, ad occidentales regionis partes, tota æstate perscrutandas emisit. Visa est terra amæna, sylvis à mari brevi intervallo distantibus consita, albis arenis circa litora operta, frequentibus insulis, sed vadis brevibusque spatiosis interstinctis undique obsepta, nulla ibi hominum domicilia, sed nec ferarum quidem lustra inventa sunt, tantum in insula quadam versus occidentem idgenus ligna pyramidali forma exstructa, qvalia horrei loco, condendis frugibus in usu sunt, (kornhialm af tre Codex Flat: vocat), nec ulla præterea humana vestigia. Atque ita eodem autumno in hyberna reditum. Seqventi æstate navis in orientales borealesque oras directæ, in tempestates incidit, allisaque promontorio, carinam fregit, longoque tempore ibi resecta est. Hinc promontorio nomen Kialarnes Thorvaldus indidit, quasi carinæ promontorium. Inde
in

in orientem deflectentes, in ostium sinus devenerunt, navemque promontorio proximo, quod sylvæ universum vestiebant, applicantes in stationem deduxerunt, Thorvaldus autem cum nautis omnibus promontorium conscendit, amœnitateque loci captus : hic, inquit, pulchrum est, averemque domicilium figere. Regressive in navem, tres colles in arena infra promontorium conspexerunt; eò cum se contulisset, naviculas tres coriaceas seu scorteas animadverterunt, subque qualibet viros tres, quorum unus cum navicula evasit, cæteri octo comprehensi, occisive sunt, magna hercle incogitantia adversus eos, quos demulcere, quam exterere aut exasperare, præstitisset. Inde ad promontorium regressi, intra finem colles quosdam conspexerunt, quos inhabitatos existimabant. Mox repentinus sopor omnes oppressit, tam gravis, ut destinatis vigiliis excuti non possit, quem desubito audita vox dissolvit, hac formula: Evigila quæso Thorvalde cum omni comitatu, modo vitam conservare animus est, navemque celerrime universi conscen-

scendite, hincque discedite. His experge-
facti, universum sinum navigiis cooperum
conspiciunt; monet igitur Thorvaldus, ut
in resubita munimentis è frondibus & asse-
ribus contextis se protegerent, sed parce
hostes impeterent. Exorta deinde turba
ingens, jacula & sagittas effusè in eos in-
gerebant, qui post horulam multo dein-
de effusius fugiebant. Hos Norvegi per
contemptum Skrælingos, id est homunci-
ones appellabant. Tunc Thorvaldus à
suis quæsit, an ullus eorum vulneratus
esset; quibus negantibus, se quidem fau-
cium respondit, ictum quippe telo, quod
inter clypeum evolans, sub sinistra ala
constiterit, nec dubium, quin ad necem;
se igitur ad promontorium, quod habita-
tioni destinavit, deferri jubet, ibique sepe-
liri; nec enim votum vanum fuisse, se
enim ibi aliquantisper habitaturum. Cru-
ces duas alteram ad caput, ad pedes alte-
ram, supra sepulchrum erigi mandavit,
promontoriumque in posterum, Krossa-
nesiam, seu crucium promontorium ap-
pellari, indeque abitum oportune matu-
rare. Hoc tempore Gronlandiam Chri-
stiana

ftiana religione imbutam, Eiricum tamen Rufum hoc loco ante receptum Chriftianifmum exceffiffe Codex Flateyenfis tradit, cum tamen pag: 233. eum, hortante Leifo, cum omni Gronlandico populo baptizatum dixerit. Ibi Thorvaldus, uti præceperat, fepultus eft, nautæ vero ad focios reverfi, proximam hyemem ibi permaferunt. Vere autem, quod fequebatur, nave vitibus uvisque onufta, inde folventes, in Gronlandiam ad Leifum in prædium Brattahlidem devenerunt.

CAP. V.

De Thorsteini Leifi fratris Vinlandiam invifuri laboriofo fimul & irritito itinere, repulfo in Gronlandiam, exorta peſte, ejus morte & prodigio.

Dum hæc in Vinlandia gererentur, Thorſteinus tertius Eirici Ruſi filius.

lius, — Gudridem Thoreris illius, quem naufragio Leifus exemerat, uxorem matrimonio sibi sociavit. Jam vero cognitâ fratris morte, ad reliquias ejus in patriam deferendas in Vinlandiam transfretare constituit. Eadem ergo nave, qua prius frater velificatus eò solvit, viginti quinque delectis viris instructus, hybernaculis fratris Leifi, non dono sed ad usum impetratis, uxorem ut thori, ita quoque itineris, sociam assumpsit. Totâ æstate tempestatibus agitato, post hebdomadam à principio hyemis elapsam, in sinum occidentalis Gronlandiæ Lyfufiordum dictum delatus, omnes quidem nautas in hyberna per viciniam distribuit, solus autem cum uxore hospitio destitutus, in nave dies aliquot cum uxore moratus est, tandem invitatus à Thorsteino quodam, cognomine Surto seu Nigro, qui solus cum uxore, Grimhilde dicta, domum absque ulla familia incoluit, ad eum divertit, proque facultate domini, si non lautè, benignè tamen exceptus est. Primâ hyeme morbus per nautas omnes Thorsteini pervadens, multos eorum absumpsit, quos loculis

culis conditos navi imposuit, delaturus in Eirici sinum cum vernasset, ibique sepulturus. Recens jam in Gronlandia Christianismus erat, nec iisdem sacris Thorsteinus Niger, cum uxore sua Grimhilde imbutus. Fuit illa mulier staturâ roborque par viris robustissimis; tandem eam ut & Thorsteinum Eirici, eadem tabes invasit, simulque decumbebant. Illa vero prior mortua, tabulæ ferali pro tenuiorum illis in locis conditione imponenda; verum dum in ea conquirenda maritus Thorsteinus occuparetur, ipso Thorsteino Eirici filio unâ decumbente, uxoreque sua, præsentibus surrectura calceos requirere cæpit, sed marito redeunte lectum repetens, magno eum fragore concussit, quam maritus multa opera ægrè extulit sepelivitque. Postea Thorsteinus Eiricius exspiravit. Thorsteinus autem ruris dominus, uxorem ejus solaturus, eam in Eiriksfiordum, cum funere mariti sociorumque se delaturum promisit, inque ejus gratiam plures adsciturum, ne ibi langvore tabesceret. Interim Thorsteinus, qui mortuus erat, se in lecto erigens: Ubi inquit

inquit Gudridis est? tēqve hanc quæstionem repetivit. Illa tanto portento attenta, ab hospite, an ei respondendum esset, consulto inhihebatur. Ipse vero propius accedens, sellæ juxta lectum insidere cæpit: mox quid vellet exquisivit. Is autem respondit, se quidem ad loca amœna pervenisse, gestire autem uxorem solari, eiqve fata instantia pandere, quò orbitatem patientius ferat, nupturamqve eam viro Islando, diuqve in illius patria ei convicturam prædixit, nobilemque inde prosapiam pullulaturam. Romam eam invisuram, postremum Monialem ad templum, quod in Islandia exstrueretur, futuram, provectamqve senio placidè morituram. Hæc an ita se habeant, an in adulationem Episcoporum, qui ex illa originem traxerunt, conficta vel corrupta, lectoris judicio permitto. His dictis, Thorsteinus lecto se iterum reddidit. Cadaver ejus sociorumqve Thorsteinus bona fide, quò promiserat, transportavit, venditaqve villa, in Eiriksfiordum cum omnibus bonis migravit, ibique quoad vixit, sed longè quam antea honoratior habitavit. Fune-

ra deinde omnia ad templum, quod tum exstructum erat, sepulta sunt; Gudridis autem ad mariti sui fratrem Leifum concessit.

CAP. VI.

De profectioe Karlsefnii in Vinlandiam, mercaturâ inter eum & Skrælingos, indeque exortis dissidiis, quæ in apertum bellum eruperunt.

Eadem æstate Thorfinnus cognomento Karlsefnus Islandus, Thordi Hesthofdi filius, Snorrii, ex Thorhilde Riupa, Thordi Gelleris filiâ, nepos, Thordi de prædio Hofdio, alias Spakunfellzhofdio, pronepos, vir apprimè opulentus in Gronlandiam è Norvegia profectus, hospitioque à Leifo exceptus, impetrato ejus consensu, Gudridem uxorem duxit. Hic cum sexaginta nautis, societate

tate in æquales lucri partes inita, comitante uxore, assumptis unà diversis animantium generibus, ad excolendam Vinlandiam trajiciens, ad tabernas Leifi, quas commodatò acceperat, incolumis devenit, ubi balænam ex earum genere, quas Reid vocant, interqve maximas (utpote centum, interdum etiam centum & triginta cubitos longas) reputant, in litus appulsam invenit, magnum ad rem penuariam momentum; pecora autem armenta qve, lætis pascuis repertis, & in his taurus insignis, admodum cæperunt luxuriare. Karlsefnus deinde ligna cædi, polirique, rupique imposita arefieri curavit. Omnes autem fructus terræ, vel maris, nunc uvas colligendo, nunc piscando, decerpebant (minus mihi probatur, quod Biornus de Skardza, antiquarius insignis Islandus, historiæ suæ procul dubio è vetusta membrana exscriptæ iuseruit, triticum ibi sponte provenisse.) Prima hyeme transactâ, cum æstas supervenisset, homunciones illos, quos, Skrælingos vocabant, deprehenderunt, magno numero è sylva prorumpentes, haut pro-

cul pascuis ubi taurus cum bobus aliis faginabatur, cujus horrendo boatu omnes deterriti ad domum Karlsefnii cum sarcinis suis, variis pellium generibus, Zibel-
linis præsertim, alborumque murium, refertis, se convertentes, per fores illico ingressuri, imperio domini arcebantur, præter corporis habitum, etiam lingua ab illis discreti, nihilominus depositis sarcinis merces venales exponebant, armis permutare cupientes, id quod Karlsefnius ut sibi suisque periculosum prohibuit, quorum loco mulieres cibum lactariaque apponi iussit, quibus gustatis, ea solum nec præterea quicquam appetebant, promercaliumque mercium sarcinis sarcinas ventrum permutantes, saturati ciboque graves discedebant. Interea Karlsefnius ædificia lignea sæpe munivit. Primâ autem
brumâ cum uxor ejus filium Snorrium peperisset, Skrælingi multo quam antea plures redibant, vidulis ut prius instructi, lactea iis iterum cibaria præbita, sarcinisque super septa conjectis pensata. Forte Gudridis in ædibus, ad cunas infantis as-
fideus, umbram in foribus observabat,

mox

mox mulier palla nigra vastaque induta, linteo caput velata, coma fusca, facie pallida, oculis autem inusitatae & supra modum unius capitis magnitudinis, ingressa, eamque accedens, his verbis affata est; quid tibi nomen est? quod professa, istiusque iterum sciscitata, se quoque Gudridem vocari respondit; dum autem illam ad assidendum invitaret, sonitus fragorque ingens foris exaudiebatur, domesticorum namque Karlsefnii unus Skrælingorum unum arma furto surrepturum occidit, confestimque mulier, soli Gudridi nec ulli alii visa disparuit, Skrælingi quoque in fugam se conjicientes, merces vestesque reliquerunt. Verum Karlsefnius plures ad vindicandam caedem redituros conjectans, omnes ad silvarum interiora excidenda, quò commodius pecora abderentur, delegavit, decem autem iis in promontorio ostentandos, quò facilius eos allicerent, locum autem conflictui inter sylvam & aquam delegit, ne à multitudinis circumfunderentur, tauro aciem præcedente. Nec fefellit eum opinio, eo enim Skrælingi magno nume-

ro confluebant, notabili suorum damno, multi enim eo conflictu occisi sunt, taurus quoque inusitatus. Ingrato illorum auribus boatu eos valde terruit. Inter eos quidam forma speciosa, statura reliquis procerior, eminebat, princepsque videbatur, cum forte unus Skrælingorum adjacentem securim apprehensam aliquantisperque contemplatus, in caput commilitis sui impexit, eodemque ictu examinavit, id quod vir ille ingens conspiciatus, eam in manus sumpsit, paulisperque inspectans, jactu quam longissimo in mare projecit, detestatus, ut videtur, ferrum, occidendis hominibus cusum. Actutum deinde omnes effuse fugientes, silvis se abscondebant, Karlsefnius autem hyeme exacta, proximo vere navem vitibus aliisque mercibus, quæ ibi provenerunt, oneravit, Gronlandiamque repetens, in sinum Eiriksfordum delatus ibidem hyemavit.

CAP. VII.

De quarta expeditione in Vinlandiam ducibus Thorvardo Freydisis marito & duobus Islandis Helgio & Fimbogio, Freydisisque immanitate, Karlsefnii in Islandiam reditu & prosapia.

Eadem æstate, quâ Karlsefnus in Gronlandiam rediit, duo fratres è Norvegia Helgius & Fimbogius in orientali Islandiæ quadrante nati eò appulerunt, ibique hyemabant. Interea Freydis Eirici Rufi filia (Biorno de Skardza notha) repetendæ proximo vere Vinlandiæ consilium agitans Gardis ad eos profecta in societatem invitat, quæ lucri damniqve certa collatione convenit, adjecto, ut æqvato utriusque partis numero singulæ triginta tantum viris, armis idoneis,

præter læminas constarent. Mox ipsa, tabernis fratris Leifi mutuo acceptis, conditionem de nautarum numero statim transgressa, quinque viros ultra suæ navi imposuit, occultavitque, donec in Vinlandiam ventum esset. Quò fratres paulo prius delati, tugurio Leifi res suas inferebant, quod illa adveniens indignata, ut contra pactum interpretata est, quod sibi non illis commodatum fuisset. Illi consensum in communem utilitatem, usum quoque casæ communem supposuisse regerentes, nihilominus furori illius se cessuros affirmabant, neque enim cum illius malitia certaturos, elatisque suis rebus, domum aliam in litore extruebant. Illa autem arbores, quibus navem oneraret, vites forte (eodem enim nomine efferuntur) excidi curavit. Instante hyeme, ludi pro more instituti, sed interveniente discordia, haut diu durabant, commercio omni inter eos & Freydisem ejusque nautas longo tempore sublato. Mane quodam Freydis lecto exsurgens, absque calceis, rogâ tantum viri assumpta, sine comite ad tabernas fratrum solo rosido

expatiata, in foribus, quas nuper egressus nauta quidam aperuit, aliquantisper pressa voce constitit, quod ut Fimbogius, tum solus evigilans observavit, quid rei esset quærit? Illa ad secretiora consilia evocatum, ad lignum â latere tabernæ in usum scamni adhibitum deduxit, ibique confidebant. Tum vero ut ei ibi placeret, quærenti, optime quidem terræ conditionem, dissidia autem inter eos, nulla causa prævia valde displicere, respondebat; idem quoque sibi cum affirmasset, adjecit adventus sui causam, cum enim Gronlandiam repetere in animo haberet, navem suam illius, utpote capaciore, permutare velle. Id quod se ipsius gratiæ daturum promisit. His dictis ab invicem discessum est, Fimbogio lectum suum, illa mariti, repetentibus. Is vero ut rigentes frigore, madentesque humore pedes attrectabat, causam sciscitatus est. Illa mærore iraque simul æstuans, lamentis jurgia miscuit, egressam se ad fratrum tabernam, permutationem navium expectivisse, oppressam deinde plagis, verberibusque ab illis affectam quæsta, per socordi-

am illius omnium injuriæ obnoxiam futuram, neque enim illi ad vindicandum animum; haut itaque immeritò se desiderio patriæ teneri, ubi ab injuriis omnium libera tutaque familiæ præsidio semper fuerit, & in posterum futura sit, quod si indignissimi facinoris ultionem intermitteret, se conjugium cum illo dissoluturam minabatur. His talibusque virum exacerbatum repente incitavit, ut protinus suos omnes ad arma capienda evocaret; qui ingressi dormientium tabernaculas, singulos in vincula conjerunt, eductosque foras obtruncarunt. Occisisque viris omnibus, cum solæ fœminæ (erant autem numero quinque) restarent, nemoque eas occidere vellet, ipsa securim poposcit, omnesque sua manu occidit. Omnibus factum abominantibus, ipsa tanquam re præclarè gestâ triumphantis speciem præferebat, singulis, si hæc in Gronlandia publicarent, necem se machinaturam minabatur, imperabatque, ut dicerent eos, qui occisi sunt, in Vinlandia habitare. Appetente vere, navem fratribus ereptam, ad reditum in Gronlandiam

apparavit, onustam mercibus Vinlandicis, primaque æstate eò devenerunt, Karls-efnio in sinu Eiriksfiorde cum instructa nave, qva opulentior nulla ad id tempus è Gronlandiâ solvisse dicitur, ventos secundos expectante. Cum autem metu, minisque solis, homicidia occultari desperaret, prædam inter socios liberaliter partita est, donisque insuper singulos corripit, quod pudore infamis quæstus, metuque pænæ, cum sceleris contagio, omnes simul contacti essent, obligatione insuper munerum, acrius coercerentur. His artibus confisa, domi secura manebat, cum marito, imperio suo subiecto, nomine Thorvardo, satis locupletata. Verum ne sic quidem flagitium enorme reticere potuit, quin per eosdem, qui in illo exequendo ei obsequiebantur, Leifo fratri innotuerit, qui de tribus eorum quæstione habita veritatem expressit, execratusque in sororem, supplicium quidem de ea sumere se nolle asseveravit, tantum vaticinari, ejus progeniem infelicem futuram. Exinde Freydis omnibus exosa, infamem
quoad

quoad vixit vitam, decore omni destitutam agebat. Karlsefnus cum uxore Gudride è Gronlandia cum solvisset, felici cursu in Norvegiam pervenit, opibus abunde instructus, apud præcipuos viros in magno honore tuit, ibique hyemem transegit. Cum autem in portu navis in Islandiam parata staret, vir quidam Brementis coronidem ejus (husafnotra habetur) licitabat, dimidia auri selibra, quam cum vendidisset, cognovit è ligno, quod maufr vocant, antea sibi incognito, quantumvis è Vinlandia aucto fabricatam (Arngrimus lignum istud mafholterbaum, vel ruscum mevsdorn, qui circumligatus mures arceat, fuisse existimat, quam recte nescio, pretiosissima idgenus ligna fuisse patet ex Haraldi Imperiosi vita, qui vasculum potorium Thorere de Steige, qui ipsi Regium nomen indidit, magnifici muneris loco donavit) cum in sinum orientalis Islandiæ Skagafiordum dictum deinceps delatus esset, hyememque ibi exegisset, emit prædium Glaumbæ, exædificavitque pro loci conditione magni-

magnifice & inhabitavit, quoad vixit, inter primates viros honorabatur, clara ex illo prosapia deinceps orta est. Post ejus obitum uxor, postquam cum filio Snorrio in Vinlandia nato, domo longo tempore præfuiſſet, Romam petivit; Inde Domum reversa, facram ab eo ædem domi exstructam deprehendit. Secularibus deinde curis vacans Deo se devovit, monialisque facta, sanctioribus studiis ad finem usque vitæ operata est. Snorrii filius Thorgeir, pater erat Ingveldis Brandi Episcopi matris, filia autem Snorrii Hallfridis, mater fuit Runolfi Thorlaci Episcopi patris. Frater Snorrii Germanus fuit Biornus, Thorunæ pater, illa autem Biarnium Episcopum progeneravit. Quæ autem hic relata sunt ex ore Karlsefnii excerpta Codex Flat: pag: 288 tradit. Multum autem hinc discrepant ea, quæ Biornus de Skardza secutus est, antiquissimi licet seculi genium redolentia, documenta, vetustissimis strophis interstincta, quæ Haukus nomophylax collegit; floruit anno MCCCVI, quæ summam exponere non pigebit.

CAP. VIII.

*De Leifi itinere in Norve-
giam ad Regem Olafum
Tryggvinum, inventaque
in reditu Vinlandia, & re-
ligionis Christianæ felici
in patria promulgatione.*

Eirici Ruffi uxorem Thorhildem no-
minat, eorumque filios Thorstei-
num & Leifum, viros eximios, quo-
rum prior apud patrem femper manferit,
nec fuerit in Gronlandia, qui illum animi
corporisque dotibus antecelferit. Leifum
autem, ut primum è Gronlandia naviga-
verit, in Hæbudas delatum tradit, ubi lon-
go per æftatem tempore moratus, affue-
verit mulieri nomine Thorgunnæ cla-
ris natalibus ortæ, fed abftrofarnum arti-
um peritæ, vel potius veneficæ, quæ eum
abeuntem comitari voluerit, quæfiviffe
igitur perhibetur, an id ex confenfu pro-
pinquorum ejus fieri poffet, quæ fe illud
nihil

nihil morari respondente, regessisse, tam nobilem foeminam in peregrina terra captivam à se tam exigua manu duci non posse. Illa se gravidam eo patre professâ, & procul dubio filium enixuram, qvêm ad eum, cum primo per ætatem liceat, missuram, vel promisit, vel minata est, se deniqve aliquando secuturam; ominari autem filium illum haut ei qvandoqve utiliorem futurum, qvam abitus ejus sibi hoc tempore esset acceptus. Ei Leifus discedens annulum digitalem donabat, palam insuper ex Gronlandico panno, baltheumqve dentibus animantium interstinctum. Puer ille Thorgils dictus, postea in Gronlandiam devenit, eumqve Leifus filium agnovit; dicitur etiam in Islandiam æstare, qvæ prodigia Frodurarensia præcessit, delatus (id qvod consistere nullo modo potest, incidunt enim, teste Eyrbyggva saga, in annum Christi millesimum, qvi pueri hujus natalis est) In Gronlandia deinceps moratus, anteqvam finiretur, monstruosum qvîd edidisse visus perhibetur. Id autem specialius nullibi expressum invenio. Leifus ex Hebridibus
per

per autumnum in Norvegiam devectus, in magno honore apud Regem Olafum Tryggvinum fuit, aqve illo ad Christianam religionem æstate proxima in patria plantandam amandatus, visus namqve illi vir spectabilis & felix perhibetur. Eo in itinere longo tempore a recto cursu devians, incidisse fertur in terras ignotas, eo situ, ubi nulla terrarum spes unquam fuerat. Ibi agri triticum sponte natum ferebant, vites etiam nascebantur cum arboribus, quas mausr vocabant; tantæ autem arbores istæ fuisse dicuntur, ut ligna inde ædificandis domibus apta desumpta sint. In itinere naufragum hominem liberasse traditur, reduxqve Christianam religionem publice promulgasse, literas etiam Regis Olafi, certa qve voluntatis ejus signa exhibuisse, gloriamqve novæ religionis multis verbis celebrasse. Abnuit pater, Thorhildis autem uxor statim isthæc probavit, ædemqve sacram exstrui curavit, ubi cum illis, qui convertebantur, precibus vacavit. Exinde ædes illa Thorhildis ædes dicta est, lectiqve & commercii divortium
jam

jam Christiana facta cum marito fecit, id quod is admodum ægrè tulit. Proxima hyeme Leifus quinquaginta Reppas seu pagos in Gronlandia ad Christum convertit; in Orientali regionis parte id factum Biornus de Skardza interpretatur.

CAP. IX.

De Thorsteini Leifi fratris in investiganda Vinlandia irritò conatu, repulso in Gronlandiam, nuptiis cum Gudride Thorbiorni filia, ejus educatione & majoribus in Islandia.

Exinde cupido investigandæ terræ Leifo inventæ complures incescit, quorum princeps Thorsteinus Eirici filius, vir prudens & popularis. In Eiricum tamen omnium vota inclinabant, utpote virum inventa Gronlandia fortunatum,

natum, experientia insuper clarum: diu cum abnuisset, amicorum tamen petitioni ad ultimum cessit. Navis Thorbiorni Vivillici, de quo mox plura, viginti navibus parvo commeatu instructa ad id delecta est. Mane quodam Eiricus domo eqvitans, prius scrinium auro argentoque plenum abscondit; In via autem eqvo cum excidisset, duabus costis fractis, brachium, quâ humeris jungitur, valde læsit. Uxori itaque Thorhildi, thesaurum absconditum ut auferret, mandavit, pœniam enim hanc se ideo mansisse, quod eum occultasset, fassus est. Magna deinde lætitia è sinu Eiriksfiordo solvebant, verum longo tempore tædioque à cursu aberrabant, nam Islandiam in conspectu habuerunt, aves etiam Hybernicas viderunt, atque per oceanum, sub hyemem in sinum Eiriksfiordum iterum devenerunt, omnesque socios nauticos propriis penatibus destitutos per hyemem liberatè Eiricus Rufus aluit. Eadem hyeme Thorsteinus Eirici Rufi filius Gudridem Thorbiorni Vivillici filiam, consentiente patre, uxorem duxit, de cujus parentibus, ipsiusque puellæ edu-

educatione pauca praelibanda sunt. Thorbiorni illius pater Vivill, unus erat comitum Reginae Auduris, profunde divitis, Thorsteini Ruffi matris, & quidem inter captivos Hibernicos fervili conditoni mancipatus, prius quam eum Audr libertati restitueret. Cum autem illa fociis nauticis praedia distribueret, eumque praeterisset, fertur quaesivisse, quamobrem id faceret? illa autem respondisse, nihil referre, nam ubicunque esset, magnum virum futurum; vallem tamen de nomine ejus postea Vivilsdalum dictam ei donabat, quam ad finem usque vitae postea inhabitavit. Hujus filii fuere Thorgeir & Thorbiornus; singuli singulas Einaris de Laugabrecka Sigmundi filii Ketillis Thistilis sinus (Thistilsfiordi) eponymi nepotis filias uxores duxerunt; iste Arnoram, ille Hallveigem, ex qua Thorbiornus Gudridem hanc, de qua agimus, mira specie virginem filiam suscepit, quam Ormus vir opulentus, de praedio Arnarstapa occidentalis Islandiae quadrantis, cum uxore sua Halldise educavit, illius nuptias cum Einar quidam, qui negotiando rem fecerat, quantumvis opu-

lentus, tantum quod libertino patre satus
esset, non impetravit, patre virginis Thor-
borno quantumvis opibus ad familiæ
sumtus sustentandos indigente; qui cum
videret res suas extenuari, nec pari ut an-
tea splendore familiam sustentari posse;
maluit solum vertere, quam quicquam
ex solita magnificentia remittere. In
Gronlandiam igitur ad amicum suum Ei-
ricum Rufum, quem in Islandia opibus au-
xilioque juvit, concessit. Is enim disce-
dens amicis promisit, occasionem non in-
termisurum, si quæ illis forte indigenti-
bus, juvandis unquam affulgeret. Tri-
ginta nautis instructus, inque horum nu-
mero Ormo cum uxore familiaque, qui
illum nunquam deserere sustinebat, (ve-
rum subito in itinere morbo, perque
nautas pervadente, cum uxore sua subla-
tus est) patriâ solvens in promontorium
Herjolsnesiam delatus, ab opulento viro,
ejus loci primario nomine Thorkele ho-
spitio exceptus est, cum omnibus nau-
tis, quibus is alimenta liberali-
ter præbebat.

CAP. X.

De fæmina quadam fatidica, ejus habitu, & in arte Seidica peritia.

Affligebat eo tempore dira fames Gronlandiam; multi autem scire gestiebant, quanto tempore duratura esset, id autem facile se assecuturos sperabant indicio fæminæ fatidicæ, nomine Thorbiorgis, quæ per terram illam hyberno tempore convivari solebat apud eos, qui futurorum factorumque suorum curiosi illam invitabant. Cum autem Thorkell tractus istius facile princeps haberetur, ei etiam competere videbatur, ut hoc onere in se suscepto incolarum desiderio satisfaceret. Eam igitur Thorkell ad se invitavit, honorificeque pro more excepit, quæ novem sororibus suis omnibus fatidicis sola tum supervixerat. Alta ei sedes in pulpito parata, culcitaque plumis gallinaceis referta substrata, venientis sagæ habitus ita describitur. Pallam

cæruleam, ligulis adstrictam (tingla mot-
tul vocant) ad imam usqve fimbriam la-
pillis ornatam induebat, collum autem
sphæruleis vitris cinxit, capite velamen
ex pellibus nigris agninis felinis albis sub-
ductum, baculum manu, quem globus
ex orichalco lapillis confitus coronabat, ge-
stabat, zonam sibi circumdedit, (Hünlandi-
cam vertit Thomas Barthol: verbis exem-
plaris, quod secutus est, ubi hyndskan
linda habetur, meum habet hniosku lin-
da, id quod aridam zonam denotat, nullo
sensu, suspicor scribendum hundskins lin-
da: zonam ex corio canino, talem enim
delectum cæterarum pellium diversitas
suggerit) inde vasta crumena dependebat,
qua magicæ artis instrumenta reconde-
bantur, pedibus calceos ex pelle vitulina
villosos longis corrigiis adnexit, in qua-
rum extremitate magni globi stannei,
manibus chirothecas e pelle felina, intus
vollosas & albas gestabat. Eam omnes
honorifice salutabant, excepit autem salu-
tationes prout cuique favebat. Thorkell
manu ejus apprehensa, in sedem præpa-
ratam deduxit, oravitqve, ut domum, fa-
miliam,

miliam, greges & armenta accuratè contemplaretur, ipsa autem ad pleraque tacuit. Fercula autem ei apponebantur, puls è lactè caprina, cordaqve omne genus animalium, quæ ibi prostabant, cocleari ex orichalco, cultro mucrone fracto, cujus manubrium dentibus balænarum constabat, quod duo ænei circuli ambiabant, usa est. Finitâ cœna remotisque mensis, Thorkell eam accessit, sciscitatus an prospectus ei patuisset, utqve domus moresqve & ingenia eorum, qui ibi essent, placerent, quamqve cito ea, quæ investiganda essent, nosse posset? Illa nihil se, priusquàm noctem ibi edormivisset, relaturam. Postridie pomeridianis horis, ea, quæ ad incantationes Seidicas requirebantur, præbita sunt. In primis autem fæminas poscebat, quæ carmen ad Seidicum exercitium omnino necessarium, Vardlokr dictum, callerent, nulla autem, quæ teneret, inventa est. Tum Gudridis Thorbiorni filia respondit: Neqve ego fatidica sum, nec quicquam hujus artis scio, Halldis tamen educatrix mea in Islandia docuit me carmen, quod Vardlokr vocant. Næ tu

quidem ait Thorkell hac scientia felix es. Illa autem respondit: Hæc sola res est, quam ego nullo modo promovebo, sum enim Christiana. (Ex his cum sequentibus collatis patet Vinlandiam post annum millesimum detectam esse.) Saga autem, sine religionis suæ labe posse eam amicis hac in re morigerari. Hæc Satanae tentatione victa tenella virgo magicum carmen dulci melodia ad admirationem omnium præcinebat; interea mulieres pulpitem, cui saga infidebat, circumfistebant. Finito carmine saga Gudridi gratias agebat, affirmans genios multos diversosque allectos carmine modulantisque dulcedine jam accessisse, qui antea eas deserturi erant, obsequiumque detrectabant, patere jam sibi multa, quæ prius delituerunt. Thorkeli autem se prædicere annonam non ultra hyemem duraturam, mitescenteque cælo levandam, morbumque, qui eos hucusque vexabat, opinione citius desitutum, Gudridi autem se opem sibi latam repensuram prædicebat, cito in Gronlandia viro longe maximo nupturam, nec tamen conjugium illud diuturnum

num futurum, cum fata eam in Islandiam revocent, ibi magnam honorandamque sobolem ex ea progenerandam, quam clariores radii illustrent, quam ipsa intueri possit, eamque amice salutatam dimisit. Exinde singuli, qui aliqua cognoscendi cupidine tenebantur, eam pro se quisque sciscitabantur: Ipsa autem liberaliter ad interrogata respondens quæsite enodavit. Deinde ad alia prædia per nuncios vocabatur; qua abscedente Thorbiornus Gudridis pater, qui noluit impiis ceremoniis rituique magico interesse, inque aliud prædium abscesserat, revocabatur. Dictis fatidicæ eventus per omnia respondebat, nam & fames caritasque, appetente vere, morbus etiam à nautis Thorbiorni exortus cessabat. Thorbiornus igitur navem promontorio Herjolsnesia molitus ad finem Eiriksfiordum pervenit, aqve Eirico adventu ejus magnopere lætato, cum omni familia per integram hyemem vel potius partem reliquam hyemis (primam enim partem veris hyemis nomine veteres censebant) hospitio exceptus est, proximo autem vere in Stockanesia Eiricus

ei agrum monstrabat, ubi domum amplam satis exstruxit, prædiumque magnificum erexit, quod quoad vixit incoluit. Deinde Thorsteinus Eirici Ruffi filius eam consensu Thorbiorni conjugio sibi junxit. Codex Flat: viduam eam Thorsteino nupsisse tradit, junctam prius Thoreri, quem Leifus naufragio liberavit. In prædio Brattahlid nuptiæ magnificè celebratæ sunt, Eirico adhuc vivo, secus ac Codex Flat: tradit.

CAP. XI.

*De contagioso inter nautas,
Thorsteini exorto morbo,
ejus morte, prodigio & in
Gronlandia prisco sepeli-
endi ritu, adventuque
Karlsefnii, & nuptiis cum
Gudride.*

Dimidiam partem prædii Lifufiordi dicti (malim prædii cujusdam in Lifufiordo) Thorsteinus possidebat,

bat, alteram ei cognominis alter, cui uxor etiam nomine Sigridis (Grimhildis codici Flat.) Eò Thorsteinus Eirici Rufi filius cum uxore se cæptu autumnii contulit, hyememque ibidem permansit: morbus autem contagiosus universam domum in-
infecit. Primus Oeconomus nomine Gardus, vir pluribus invisus, occubuit, deinceps reliqui, tandem etiam Thorstei-
num Eirici filium, & Sigridem alterius Thorsteini uxorem pestifera illa lues cor-
ripuit, simulque decumbebant. Ægro-
tans autem Sigridis, cum comitata uxo-
re Thorsteini Eiricii, vespere quodam in
latrinam secessit, ubi vi morbi invalescen-
te, vocem continere nequibat. Quo au-
dito, Gudridis longius, quam ut inclaman-
tium vocem audire possent, progressas
qvesta, ad reditum maturandum eam hor-
tata est, Sigridis à mortuis, qui præ fori-
bus starent, interclusam respondit, in eo-
rum numero ipsam se agnoscere, ut &
Thørsteinum Gudridis maritum. Post
horulam deinde redeundum monuit, di-
lapsis quippe spectris, Thorsteinum au-
tem sibi visum scuticam tenentem cæte-
ros

ros verberaturum; postquam domum repetiverant, eadem nocte exspiravit, locusque funeri recondendo paratus est. Cum autem Thorsteinus maritus ejus, ad stationem navium remiges piscaturos deduxisset, per nuncium celeriter ab ægro tante Thorsteino revocabatur, metu periculi ab uxore ejus Sigride recens mortua, quæ resurgens eum infestans, vestes nocturnas subitura videbatur, qui subito rediens, deprehenso Thorsteini spondam ascendisse securim magnam pectori ejus adegit. Thorsteinus autem Eirici filius sub finem crepusculi decessit. Nocte autem paulum procedente, erexit se, jussitque Gudridem uxorem acciri, testatus hanc horulam sibi à Deo indultam, ad res suas componendas. Hospes itaque eam dormientem excitavit, maritique jussa ei exposuit, non tamen quid ei hac in re consulat, sibi constare. Illa autem respondit, prodigium hoc memorabile futurum, se autem eum accessuram, quidque afferat cognituram, fretam fiducia clementiæ Divinæ sibi semper propitiæ, neque enim se periculum, si quod immineat, effu-

effugituram, neque caussam præbituram, ut mortuus deinceps post completa fata oberret, id autem ne fiat, se contra illum tergiversante, valde verendum. Accedens mortuum lachrimas fundentem videre sibi visa est, qui deinde quædam ei soli, nulli alii cognita, in aurem insusurrabat. Hæc autem in propatulo locutus est: Beatos esse, qui religionem Christianam colerent, omni quippe gratia Divinaque misericordia subnixam, paucis autem religiosè coli, corruptè etiam mortuos, jam ab instituta per Gronlandiâ religione, terræ non consecratæ mandari, funebribus cautionibus parcè celebratis, se autem cum aliis, qui ibi decesserant, ad templum deferri velle, præter solum Gardum, ut qui eos, qui ad id usque tempus per hyemem mortui sunt, inquietaverit. Eum enim ultricibus flammis quam ocissime comburendum monuit. Deinde uxori de instante sorte sua quædam prædixit, præcepitque, ut caveret, ne Gronlandorum ulli nuberet, pecuniam autem communem in templa, partem etiam in pauperes erogaret.

ret. Atque his dictis iterum sopiebatur. Solebant in Gronlandia, aliis etiam semichristianis regionibus aut etiam incultis terris, navigationibus tamen frequentatis, mortui in humo non consecrata sepeliri, baculis supra pectora erectis, sepulchri sepultique indicibus, quos sacerdos licet longo tempore evoluto extraxit, foraminique lustricam aquam infudit, cantusque exequiales celebravit. Thorsteinus cum reliquis funeribus ad templum delatus est. Gudridis autem ad mariti patrem Eiricum Rufum concessit, qui eam filiae loco habuit. Paulo post pater ejus Thorbiornus de Stockanesia decessit, cujus cum illa ex asse hæres esset, Eiricus patrimonii curam omnem in se recepit, & ex fide administravit. Eodem tempore binæ ex Islandia naves in sinum Eiriksfiordum de-
venerunt, aliam Thorfinnus Karlsefnus, adscito secum Snorrio Thorbrandino, de sinus Alftafiordi Islandiæ prædio Skoga-
stranda, cum nautis quadraginta: aliam Biarnius Grimolfinus de tractu, sinui Brei-
dafiordo adjacenti, una cum Thorhallo
Gam-

Gamlino ex orientali insulæ ejus quadrante totidem nautis instructam direxit, (codex Flat: ex Norvegia Karlsefnium profectum tradit.) Ad eos igitur Eiricus Rufus cum pluribus indigenis mercatum profectus humaniter excipitur, donoque quantum liberet è mercibus præcipere jubetur; à quibus ille liberalitate vinci cum nollet, universos utriusque navis nautas domum ad hybernandum invitat, qui liberali hospitio læti, merces omnes eo devexerunt, nec ædes iis receptandis capaces defuerunt, omniaque liberaliter præbita sunt. Appetente festo natali Salvatoris, cæpit Eiricus constritari, id observans Karlsefnius, causam subitæ mutationis requisivit, pollicitus se ea, quæ magna liberalitate in eos erogaverit, abunde compensaturum, ille gratissimos illos sibi hospites obvenisse, ut qui oblata grato animo acciperent, non tamen eo se ingenio esse, ut hospitum suorum damnum quærat; illud sibi molestum, quod cum inde digressi in alias terras devenirent, jure quæri possint, se nullibi festum natalitiorum, seu Jolense, parcius celebratum

me-

meminisse, quam Brattahlide Gronlandiæ ad Eiricum Rutum. Karlsefnus illam curam facile eximi posse respondit, se enim frumento polentaque abundare; in usum convivii, quanta velit liberalitate instruendi, idque domum deferendum concessit. Id quod Eiricus etiam fecit, nec aliàs in paupere terra festum magnificentius celebratum traditur. Finito festo Karlsefnus de nuptiis cum nuru ejus Gudride eum ut curatorem interpellavit, facileque impetravit; quæ magnifice in Brattahlide celebratæ sunt, ibique hyems exacta. Atque hæc sunt, quæ de Gudride parentibusque ejus præmissa sunt: ad Vinlandiam iterum redeamus.

CAP. XII.

De profectioe Karlsefnii in Vinlandiam ejusdemque expeditionis socio- rum, Biarnii nempe Thorballi & Thorvardi Eirici

Rusi

Rufi generi filiiqve Thorvaldi.

Hac eadem hyeme in Brattahlide de Vinlandia (nec tamen his monumentis traditur Leifum ei nomen imposuisse) adeunda sermones sæpius ferebantur. Primo autem vere Karlsefnus cum Snorrio navem ad hanc expeditionem instruxerunt, Biarnius Thorhallusqve, quorum mentio prius facta est, propria nave vecti, in expeditionis societatem recepti. Tertiam navem Thorvardus Eirici Rufi gener, qui Freydisem, filiam ejus notham, uxorem habebat, ut & Thorvaldi, ejusdem Eirici filius duxerunt, quos Thorhallus Venator dictus comitabatur: diu ille familiam Eirici Rufi secutus, venationibus per æstates, hyemes autem œconomiae operam dabat, vir staturâ magnâ, robore ingenti, habitu giganteo, colore nigrô, eloquio aspero & mordaci, aspectu tristi tetricoque. Is Eirico sinistriora consilia semper suggestit, Christianæ religionis cultor negligens, locorum autem aviorum deserto-

D

rum

rum & solitudinum scientissimus. Centum quadraginta (constat autem, ut multoties dictum, centuria decadibus duodecim) nautæ in hanc expeditionem confluxerunt. In occidentalem inhabitatæ Gronlandiæ partem primò, inde in insulas Biarneyas, noctem diemque (tvo dægr) inde austrum versus navigatum, quoad terra in conspectum venit. Ibi petrae multæ magnæque prostabant, duodecim cubitos lautæ, vulpium etiam magnus numerus; hanc Hellulandiam appellabant. Inde nox diesque navigationi phænicem (ost sudost) versus datæ, quoad terra filvosa, animalibus abundans appareret; cui insula continenti ad vulturum obversa adjacebat. Ibi ursum occidebant, indeque nomen ei Biarneyæ indiderunt, continentiqve Marklandiæ in austrum deinde vela faciebant, donec ad promontorium quoddam perventum esset; ibi carina inventa, promontorioque inde Kiarnesiæ nomen inditum est, litora autem Furdustrandas, seu mira, vel mirè vasta litora nominarunt. Deinde terra finibus secabatur, quorum unum cum intrassent,

emi-

emisit Karlsefnus par hominum natione
Scotorū, tantæ pernicitatis, ut feras cursu
superarent, quos Leifo Rex Olafus Tryg-
gvinus discedenti donavit: Hakius vir,
fœmina Hekia dicti. His nox cum duo-
bus diebus data ad perscrutandam terram,
inque austrum tendere iussi, ad præfinitum
tempus redibant, alter racemum,
spicam alter triticeam, asportabat. Ve-
stis horum Kiapal dicta, sine manicis ad
latera aperta, tegumentum simul capitis,
quod inter fœmora fibula adstrinxit. In-
de navigantes alterum finem intrarunt,
ad cuius ostium insula adjacebat, æsti-
bus circumfusa, inde etiam Straumseya
dicta; Ibi hyemabant, pecoraque in ter-
ram emiserunt. Indoles terræ optima,
vites tamen & triticum non ferebat. Hic
rerum ad sustentandam hyemem neces-
sariarum, perque autumnum colligenda-
rum obliti, tantum in exploranda terra
occupabantur. Tanta autem in insula il-
la anacum earum copia fuit, quarum plu-
ma in maximo pretio est, ædrque Nor-
vegis contractè ær vocantur, ut vix sine
ovorum damno incessus peream pateret.

Hyeme autem superveniente, piscatu & venatione deficiente, annonæ caritas subsecuta est: votis itaque Deo supplicabant; verum cum non tam subito ut volebant exaudirentur, Thorhallus venator discessit. Eum igitur cum post duos dies noctemque inquisivissent, tandem in prærupto jugo supinum jacentem, ore diducto, quædam submurmuranti inveniunt; quærentibus quid ibi ageret, nihil ad eos respondit; domum tamen eos comitatus est. Paulo post cetus ad litora appulit, nemo autem, cujus generis esset, cognovit, quem dum elixatum manducarent, singuli malè affici videbantur. Tum Thorhallus, potentior jam Rutilus ille (Thorem indigitavit) Christo vestro fuit, hac enim mercede odam, quam ei dedicabam, rependit, raro enim me fefellit. Quo cognito, cetum in mare projece-
runt, Deoque se suaque omnia commiserunt. Mox cælum mitescebat, mareque sedatum, piscationibus idoneum reddebatur, exinde alimentorum terra
marique satis, nam & animalium
copia suppetebat.

CAP.

CAP. XIII.

De Thorhallo venatore in Hiberniam propulso, servitioque ibi ad finem usque vitæ multato, Karls-efnii cum sociis Vinlandiæ ulteriore investigatione, terræ illic aquarumque fæcunditate, Skrælingorum habitu, mercatura & inde exortis desidiis, & bellis, quæ tamen Skrælingorum majore damno finiebantur.

Thorhallus venator cum nautis novem Furdustrandas prætervectus, velis in aquilonem versis, Vinlandiam requirebat. Extant duo rhytmi, dum

dum aquam navi inferret, fusi, qui antiquitatem & quidem istius seculi genium sapiunt. Kialarnesia superata, cum in occidentem tenderet, oborta ab occasu tempestas ad Hiberniam eum propulit, ubi omnes tristi servitio pressi miseram vitam traduxerunt, donec ob Christianissimi odium impietatemque morte multati sunt. Id quod mercatores in Islandiam retulisse traduntur. At Karlsefnus cum Snorrio Biarnioque contrario situ illam investigaturus, prorsus in austrum versis, post longam navigationem eò deveniunt, ubi fluvius è stagno quodam evolutus in mare decurrebat, sed longis intercedentibus æstuariis, navi, decrescen- te æstu, inaccessus, itaque eam in ostio collocabant, plana ibi camporum triticum, colles vites sponte natas proferebant, rivuli omnes piscibus pleni, qui, fossis in veniliæ seu accessus maris extremis ductis, illati scilicet, durante seu æstu recedente, nudis manibus capiebantur (id genus pisces sacros vocant, credo quod sine labore capiantur.) Diversa ibi mul-

multaque animalium genera, per pingvia pascua fylvasque oberrabant. Post exactas, ludis corporibus reficiendis insumptas, duas hebdomadas, sine oblato ullo culturæ humanæ indicio, tempore quodam matutino frequentes scaphas, coreis intactas appropinquantes conspexerunt, signa his erectæ, inque orbem secundum Solem, trituræ stridore circumactæ hastæ, pacis nuncia Snorrius Thorbrandinus, approbante Karlsefnio, interpretatus, prælato niveo clypeo, obviâ procedendum monuit, quo viso impigre adrenigantes in terram exscendunt, admirantes Gronlandos, nec ipsis minori admirationi fuerunt, nigri quippe & aspectu insuavi, capillo brevi, genis amplis, oculisque magnis; post exiguam deinde moram transmissa promontorio vela austrum versus flectebant. Thorfinnus cum sociis in tabernis, quas distinctis locis propius mare vel remotius fixerat, hyemem nivis expertem transegit, pecora pabulosis impasta campis nihil alimenti ultra requirebant. Primo autem vere scorteis oriolis frequens

finus turmas Skrælingorum signis pacificis provexit, albisque clypeis exceptos in terram allexit. Permutatio deinde facta, hinc panni rubri, quo advenæ mirè delectabantur, illinc ferinarum exuviarum, quarum singulæ spithama veniebant, & cum expetentium aviditati non sufficeret, pannus palmo, his capita obvolvebant. Forte procurrens è filva Karlsefnii taurus horrendo mugitu eos ita exterruit, ut versi protinus in fugam, tres hebdomadas exessent; quibus exactis ingens scaphularum adventantium numerus mare prope universum occupasse visus est, nec signa secundum Solem ut antea, cum pacem denotarent, sed inverso ordine rotabantur. Belli signum Karlsefnius agnoscens, rubrum clypeum erigi iussit, iisque obviam cum copiis armatis ibat. Skrælingi autem navibus erumpentes, missilibus fundis excussis illos eminus impetebant, globum deinde cæruleum, ovino ventri haut absimilem, hastæ impositum in terram supra milites Karlsefnii, retentâ hasta, jactabant, qui magno strepitu decidens, tantum præ se ter-

terroris & formidinis egit, ut Karlsefnus cum sociis nullum quam in fuga auxilium circumspicerent, marginemque fluvii fursum effusè legentes undique terra marique ab accurrente turba circumfundi viderentur, nec poterat fuga sisti, priusquam ad præruptas rupes pervenissent: Ibi resumptis animis fortiter resistebant. Freydis autem suos fugientes animadvertens, intrepidè accedens, quî, inquit, fugitis viri bellicosi homunciones hos, quos non aliter quam pecudes mactare potestis; eqvidem si mihi arma essent, hos in frustra singulis vestrum fortius comminuerem. Nihil id ad trepidantes animandos profecit; itaque cum fugientes in sylvam sequi non posset (erat enim gravis) Skrælingos nequaquam evasura videbatur: quibus persequentibus, incidit in suorum quendam mortuum. Is erat Thorbrandus Snorrii filius, cujus caput petraë jactu collisum erat. Ejus igitur gladio arrepto, pugnae se accingebat. Ut vero complures occurrentes videbat, exertam mammam gladio admovebat. Id metuens Skrælingi ad naves fugiebant,

ocyusque abscedebant. Karlsefnus, Freydisse collaudatâ, contemplari cæpit, quænam ea turba fuisset, quæ è silvis procurabat; tandem animadversum nudas fuisse præstigias, nec copias ullas, præter eas, quæ navibus advectæ eos infestabant. Exinde ad fauciorum vulnera obliganda se convertit; duo eo prælio amissi sunt; Skrælingorum autem complures. Unus eorum in mortui Gronlandi cadaver cum incidisset, securimque adjacentem exciperet, eam ligno impegit; ut autem cædendo aptam acutamque animadverterunt, unus post alium acumen ejus lignis cædendis experiebatur; quidam autem idem in lapide cum experiretur, eam confregit, in quem cum non pariter ac in lignum acuta animadverteretur, contemptui fuit, magnoque nisu in mare projiciebatur. Karlsefnus continuum ab indigenis periculum prospiciens, terram quantumvis amænam deferendam duxit. Gronlandiam igitur repetiturus, cum in boream proras verteret, in quinque Skrælingos, pelleas vestes indutos, dormientes in litore incidit, cava iis ligna arundi-

dinum instar adjacebant, medullam animalium sanguine mistam continentia; hoc signo in exilium eos actos conjiciebant, deinde occidebant. Postea in promontorium feris ita repletum, ut excrementis eorum universum prope tegeretur, delati sunt, ibi namque per noctes stabulabant, Mikiuneseam à fimo appellabant. Inde in sinum Straumsfiordum perventum est, ubi rerum necessariarum copia affluebat. Alii tradunt Karlsefnum, una cum Snorrrio, cum primum ad Straumseyam appulit, ex illa statione una nave, quadraginta nautis instructa, austrum versus ad inqvirendam Vinlandiam solvisse, centum reliquis, & in iis uxore sua & Biarnio ibidem relictis, vixque duos menses inter reditum intercessisse, deinde eos in Vinlandiam transportasse, ubi hyems exacta sit. Inde Karlsefnius, ad inqvirendum Thorhallum Venatorem unica nave profectus in boream navigando, cum promontorium Kialarnesiam superasset, curvato paulum in occidentem cursu, oras terræ sinistræ ob-

jacen-

jacentis legit, perpetuas solitudines, nec ullibi cultis intersectas, donec ostium fluvii ab ortu in occidentem delapsi ingressus idoneam navi stationem reperit.

CAP. XIV.

De cæde Thorvaldi Eirici Rusi filii, ab unipede quodam perpetrata, Karls-efnii in Straumsfiordo per tertiam hyemem mansione, nativitate Snorrii ejus filii, captivitate duorum Skrælingorum, Biar-nii Grimolfini periculosa navigatione in oceano Hibernico, & ejus adversus Islandum quendam in sum-

*summo vitæ discrimine
integritate,reditu Karls-
efnii in Islandiam, ejus-
que progenie.*

Mane quodam supra litus, vivum
quid se commovens aspectui se ob-
tulit; quod cum voce inclamas-
sent, repente unipes exortus ad ripam
amnis, ad quam navis stabat se, proripuit,
illicoque sagittam iliis Thorvaldi Ericii
infixit; quam cum extraxisset, conspecta
adipe, facundam quidem, inquebat, ter-
ram adepti sumus, cujus nobis usus tan-
tum non interdicitur; ex eo vulnere pau-
lo post decessit. Karlsefnus cum sociis
unipedem in aquilonem celeri cursu ten-
dentem persecutus, interdum oculis de-
figebat, quousque in finem quendam præ-
ceps ruit, id quod quidam eorum carmi-
ne, hodieque superstiti, complexus est.
Inde in boream navigantes, unipe-
dum patriam in conspectu habere sibi vi-
debantur, nec ulterius ex usu periclitan-
dum.

dum. Montes autem ex Vinlandiæ statione, quam Hoop appellarunt, procedentes, his ipsis montibus ubi versabantur perpetua congerie continuari in medio Straumsfiordum pari hinc & Hoopo distantia diremptum colligebant. Tertia deinde hyeme in Straumsfiordo (quo ventis repulsi videntur) exacta, ubi periculosa de usu foeminarum, quem promiscuum cælibes quoque poscebant, publicando, controversia exorta est. Primo autumnio Snorrius Karlsefnii filius ibi natus, trimus è Vinlandia solvit. Inde austro carbasâ percutiente in Marclandiam devenerunt, ubi Skrælingouum quinque, unusque inter eos barbatus, binæ foeminae, totidemque pueri inventi, cæteris elapsis terræque se immergentibus (ubi lustra forte habuerunt) pueri comprehensi sunt. Mox abducti, inqvamque Gronlandicam edocti, deinde sacris Christianorum initiati, matrem suam Vetthildem, patrem Vægium nominarunt. Duos Reges Skrælingis præesse referebant, nomen alteri Avalldainna, alteri Valldidida, nullas ibi domos, antra speluncasque earum vicem supplere,

re, aliam regionem suæ oppositam, quam albas vestes induti incolerent, viri clangore terribiles, quibus hastæ præferrentur, unde panni dependerent. Hvitra manna land seu Alborum terram vel magnam Irlandiam describi creditum est. Biarnium Grimolfinum tempestas in oceanum Hibernicum abripuit, cum infestum vermibus mare, arrosam perforatamque navem exantlantium labores vota-que frustratum adeo implevit, ut sensim fluctibus immergi cœperit. Erat illis scapha illita pice, quæ ex phocarum liquamine conficitur, idgenus navigia vermes nunquam penetrant (feltioru vocant) Hæc cum dimediæ tantum nautarum parti vehendæ sufficeret, nec esset omnibus evadendi copia, Biarnius forte legi jussit, sine ullius stationis respectu, qui scaphæ imponerentur; nullus autem tam æquo postulato se opposuit. Inter alios Sors etiam ei favebat, scapham ingressum Islandus quidam in nave forte relictus in-clamavit: Me ne hic inquit derelinques? Biarnius fortis judicio id fieri respondit. Atqui

Atqui respondit ille patri meo in Islandia promissisti eandem nobis fortunam futuram. Esto, respondit Biarnius, quandoquidem vitæ tanto desiderio teneris, scapham ingredi, tibi enim libenter cedam. Atque ita in navem rediens, usuræ vitæ fidem integritatemque prætulit, cujus jacturam, quam præsentissimam, oculisque obversantem mortem longe magis exhorruit. Lembunculus Dublinum celebrem Hiberniæ urbem cum focis incolumis pervenit. Biarnium autem cum cæteris undis absorptum omnes existimant, neque enim quicquam ulterius de eo constat. Vitam divinitus concessam, quo jure prodegerit, non disputo, fidei certe, quam etiam, si sortis beneficio usus esset, nequaquam temerasset, rarum & ad omnem posteritatem memorabile exemplum reliquit. Æstate quæ secuta est Karlsefnus in Islandiam cum uxore sua transfretasse traditur, inque prædium Reinarnesiam ad matrem suam se contulisse. Haukus nomophylax vel supremus Islandiæ circa annum MCCXCIV, judex qui

librum, unde hæc decerpta sunt, Hauks
 boc sev Hauki librum de nomine suo ita
 dictum, ex scriptis Gunnlaugi Monachi,
 qvi anno M CCXIX decessit, compluri-
 busqve aliis antiqvitatibus, tam ethnicis
 quam Christianis, collegit, majores suos,
 ultra quam Codex Flat: habet à Thor-
 finno Karlsefnio, hoc ordine numerat:
 Snorrius filius ejus filiam procreavit
 Steinvorem, Einaris de prædio Grund,
 Ketillis nepotis, Thorvaldi Kroki pro-
 nepotis, Thoreris de prædio Espishol ab-
 nepotis, uxorem, ex qua filium genuit
 Thorsteinum Ranglatum sev iniquum di-
 ctum, patrem Gudrunæ, uxoris Jorun-
 di, de prædio Kelldum. Eorum filia
 Halla Flosium genuit, illius filia Valger-
 dis mater Erlendi robusti Nomophylacis,
 hujus Hauki Nomophylacis patris, qvi à
 Karlsefnio nonus est, Flosii, qvi ordine
 sextus est, filia fuit Thordifis, Matris In-
 gibiorgis Divitis dictæ, cujus filia fuit
 Hallbera monasterii Reinenesensis Abba-
 dissa. Plures etiam aliæ præclaræ in Is-
 landia familiæ, à Karlsefnio & Gudride
 descendisse traduntur. Atq; hæc sunt, quæ
 E de

de Vinlandia Antiquitates tradunt, multum licet à se invicem discrepantia, quibus examinandis supersedeo.

CAP. XV.

Adami Bremensis relatio de Vinlandia his cohærens, sed in situ magna hallucinatio, quam Olaus Rudbeccius ad Finnlandiam haut felicius retulit, relatio de situ Irlandiæ Magnæ, Arioque Islando & pice Gronlandorum.

„ Præterea (inquit Bremenſis) unam
 „ adhuc inſulam recitavit (Rex ſcil:
 „ Daniæ Svenus Eſtritius) à multis
 „ repertam in illo oceano (qui Norvegi-
 „ am aut etiam Finnmarkiam lambit)
 „ quæ dicitur Winland, eo quod ibi vi-
 „ tes ſponte naſcantur, nam & fruges ibi
 uon

non seminatās abundare, non fabulo-
 ſa opinione, ſed certa Danorum com-
 perimus relatione. Hæc cum iis, quæ
 tradidimus, collata evincunt famam
 hanc de Vinlandia illo tempore haut
 vanam viſam, ſed experientia, idone-
 orumque virorum testimoniis ſufful-
 tam fidem indubitata meruiſſe: vixit
 enim Adamus Bremeniſis, qui hæc ſcri-
 pſit, tempore Haraldi Imperioſi Norve-
 giæ Regis. Ille autem regnare cæpit,
 anno quadrageſimo ſexto, aut etiam
 quinto, à viſa primum ſed poſterius
 culta Vinlandia, de quo ſequentia huic
 relationi ſubjungit. Poſt quam inſu-
 lam (egit autem de Vinlandia) terra
 nulla invenitur habitabilis in illo oce-
 ano, ſed omnia, quæ ultra ſunt, glacie
 intolerabili ac caligine immenſa plena
 ſunt, cujus rei Marcianus ita meminit;
 ultra Thyle inqviens navigare unius
 diei mare concretum eſt. Tentavit
 hoc nuper experientiſſimus Nordman-
 norum Princeps Haraldus, qui latitu-
 dinem ſeptentrionalis oceani perſcruta-
 tus navibus, tandem caligantibus ante

„ ora deficientis mundi finibus, immane
 „ abyssi baratrum retroactis vestigiis vix
 „ salvus evasit. Olaus Rudbeccius Atlan-
 „ ticæ cap: VII. paragr: 8. pag: 291. de his
 „ ita scribit. „ Tale inquit aliquid sine o-
 „ mni dubio Adamo Bremensi quondam
 „ perſuaſerat, inſulam eſſe in ultimo Se-
 „ ptemtrione ſitam, mari glaciali vicinam
 „ vini feracem & ea propter fide tamen
 „ Danorum Vinlandiam dictam, prout
 „ ipſe de ſitu Daniae pag: m: 37. fateri
 „ non dubitat; ſed deceptum eum hac ſi-
 „ ve Danorum fide ſive credulitate ſua pla-
 „ num facit affinè iſti vocabulum Finn-
 „ landiæ provinciæ ad regnum noſtrum
 „ pertinentis, pro quo apud Snorronem
 „ & in hiſt: Regum non ſemel occurrit
 „ Vinlandiæ nomen, cujus promontori-
 „ rium ad ultimum ſeptentrionem, &
 „ uſque ad mare glaciale ſeſe extendit.
 „ Vinlandiæ nomine Finnlandiam intel-
 „ lexiffe Adamum Bremenſem exiſtimat,
 „ zythumque pro vino intellexiſſe, cum
 „ tamen potus ille Finnlandis cum gen-
 „ tibus aliis ſeptentrionalibus communis
 „ ſit, maleque ad uvas & vites extendatur,
 tur,

tur, quas illic sponte nasci existimat. Nec ut putat eum hic à Danis deceptum, ex iis quæ retulimus planum est. Ubi vero apud Snorronem & in Historiis Regum Vinlandiæ nomen occurrat, mihi adhuc nusquam visum est.

De Irlandia autem illa magna, quam Alborum regionem appellarunt seu Albaniam veteres, tradunt origines Islandiæ, quod ab Irlandia seu Hibernia spatio, quod tridui navigatione occidentem versus emetiri queas, disterminetur. Eo Arium Maris filium Ulfi Skialgi, qui primus tractum Reykianesensem in occidentali Islandiæ quadrante occupavit, nepotem tempestate depulsum idem liber tradit, ubi Christianis sacris initiatus fuerit, nec postea inde dimissus, bene tamen & magno in honore habitus. Hrafnus Limericipeta dictus à crebris in urbem Hiberniæ Limericum navigationibus hæc in Islandiam primus retulit, id quod Thorkell Geiteris filius, relatu Thorfinni Orcadum Comitis, postea traditum, confirmabat. Hic Arius, Thorhildis (quam alii Thiodhil-

hildem appellant) Eirici Rufi Gronlandiæ inventoris, uxoris patruelis fuit. Jorundus enim Ulfi Skialgi filius alter, Marisque frater ex uxore Thorbiorge Knarrarbringa dicta, Thorhildem hanc procreavit. Ulfi Skialgi genus à Hiorleifo Mulieroso Hordiae Rege in ejus vita deductum retulimus. Pix è phocarum liqumine solis Gronlandis in usu traditur, oleum è pingvedine coctum, utriqve pelleo impositum suspendunt in sublime, siccantqve donec concresecat, exinde denigrant, navesqve inungunt. Hunc modum Biornus de Skardza descripsit, mihi verosimilius videtur, ni aliud admisceatur, dilui posse.

CAP. XVI.

De Jone Episcopo Saxónico & Eirico Gronlandiæ antistite in Vinlandiam profectis, ut & de Gudleifo Gunnlaugi filio.

Ap.

Appendix ad Landnamam tradit Jonem seu Johannem Episcopum Saxonicum (quem liber Hungrvaka, qui de Episcopis Islandiæ scriptus est, Irlandum seu Hibernum asseverat) primo in Islandia fidem Christianam per quadriennium professum, inde in Vinlandiam ad gentem illam convertendam profectum, proftremo supplicio ibi morteque confessionem suam illustrasse.

Anno MCXXI. Eiricus Episcopus Gronlandiæ Vinlandiam inquisivit, ejus genus liber originum Islandiæ à primis Islandiæ Aboriginibus repetit parte prima de generali occupatione cap. XIII. pag: 15. Eiricum patre Gnupo, Gnupum Birningo, Berningum Gnupo, Gnupum Grimkele, Grimkelem Biorno cognomento Gullbera seu aurifero, qui australem Reykiadalum tractus australis Islandiæ primus occupavit. Grimkelis uxor fuit Signya Valthiofi filia, qui districtum totum Kios dictum occupavit, ejus pater Aurligus, qui magnam Kialar nesiae partem occupavit, pater illi. Hrappus

Ketillis Flat nefi fev fimi filius Biorni Bunæ nepos. Nescio an ad hanc Vinlandiam aut incertam aliam Americæ partem referenda sit terra illa, ad quam historia Eyrbygggenfium memorat Gudleifum Gunnlaugi filium, de provincia occiduæ Islandiæ qvartæ, Straumfiordo, affecta Sancti Olafi ætate, Dublino Hiberniæ oppido solventem, in reditu ad Islandiam Evris aqvilonibusque pulsum in magnum incidisse periculum vel vitæ vel perpetuæ servitutis, postquam longo tempore per occidentalem oceanum omnium terrarum ignari errassent. Tum vero ex inopinato terra spatiosa conspecta, fessos laboribus, longaque maris nausea langventes nautas, refocillationis spe facile in tutum portum allexit, cum incolæ centuriatim exorti, omnes eos nave extractos in vincula compegerunt: lingua illis, Norvegis ignota, quæ tamen ad Irlandicam proximè accedere iis visa est. Consultatum deinde inter cives, aliis neci, aliis servituti se adjudicantibus, colligebant, donec senex quidam, statura procera, canicie

vene-

veneranda magno cum comitatu, signo prælato, adeqvitanis, tanquam princeps summa observatione excipitur, ad quem mox consultantium sententiæ deferuntur; qui advocatos nautas Danica lingua affatus, quærit, unde venerint: Cognito deinde plurimos eorum Islandos esse Gudleifum sciscitatur, è qua Islandiæ provincia? quo Borgarfiordum profitente, singulorum procerum statum conditionemque exquirat, exspatiatusque latius, de Snorrio Curione, ejus sorore Thuride filioque illius Kiartano interrogat. Populo deinde interpellante, ut certi quid de nave decidatur, delectis duodecim viris in concilium regreditur, postque longiorem moram Gudleifum his verbis alloquitur. Causam vestram apud cives egi, qui in gratiam imputant, quod arbitrio meo vos permiserint, itaque vobis discedendi veniam concedo: Imo quantumvis affecta æstate, ut quam primum hinc solvatis, svadeo hortorque, nam populus hic intractabilis est & fluxæ fidei, jamque propter violatas leges exasperabitur. Tum Gudleifus; Quid, inquit in patriam referam,

ram, qvem libertatis nōstræ assertorem profitebor? Id respondit, nihil attinet scire, nolo enim amicos meos & consanguineos desiderio mei huc allici, ne forte eadem illos fortuna maneat, quam vos experturi fuissetis, ni ego intervenissem. Jam vero ea ætate sum, ut in singulas horas mors immineat, quæ si vel maxime differatur, sunt tamen procul in hac terra alii me potentiores, qui peregrinos nequaquam pacificè dimittent. Mansit deinde apud eos donec secundus ventus aspiraret; discedentiqve Gudleifo annulum aureum & gladium tradidit, illum Thuridi, Snorrii Curionis sorori, hunc filio illius Kiartano, qui à morte patris prædium Froda incoluit, deterendum. Quærenti à quo hæc missa referre debeat, ab eo respondit, cui carior erat soror Curionis Helgafellensis, quam ipse Curio fuerat. Quod si quis hinc colligere sibi videatur, quinam sim, hæc tu mea verba iterum referas, quod prohibeam, ne quis huc iter dirigat, est enim terra magnam partem importuosa, populusque in peregrinos ubicunqve appulerint, hostis, ni for-

forte eos, uti vos fortuna, huc deduxerit. Gudleifus navem portu molitus eodem autumno Dublinum, unde egressus erat, pervenit, ibique hyemavit. Perspicuum est, virum istum fuisse Biornum Breidvikingensium athletam appellatum, quem sub Palnatokio deinde Stirbiorne Sveciæ principe, iterumque post ejus cædem, Palnatokio memorata historia meruisse tradit, licet annos solenni Islandorum scriptorum vitio haut satis apte digerat. Hic Thuridem hanc juvenis adamavit, atque ea propter à fratre ad necem quæsitus, cum astum ejus fortiter elusisset, precibus se exorari passus est, ut patria excederet; quo vero pervenerit navis illa, qua vectus erat, nemini deinde constitit, prius quam cognitum est, illum huc delatum fuisse, sed quomodo hoc contigerit, nunquam deinceps exploratum est. Partem aliquam Americæ, terram hanc fuisse, venti, quævis usus est Gudleifus, navigationis cursus & exitus reditusque in Hiberniam persvadent. Sed quoniam
cap: VIII. prodigiorum Frodarensium
men-

mentio facta est, mulierisque Hæbuden-
sis, ex qua Leifus Fortunatus filium su-
scipisse Libro, quem Biornus de Skardza
secutus est, perperam memoratur, jam-
que ad eandem villam, ubi hæc accidisse
memorantur, eosdem homines in quos
inciderunt pervenerimus, par est ut ea
ex Eyrbygggenium historia descripta, his
coronidis loco apponamus.

CAP. XVII.

De prodigiis Frodarensi- bus.

Primo imperii Comitum Eirici & Sve-
ni Haconis Hladarum Comitum filio-
rum anno, prodigia in prædio occi-
dentalis Islandiæ quadrantis Froda dicto
hæc notata sunt, quorum causam prin-
cipiaque ordine enarrabo. Inhabitabat
illud vir opulentus nomine Thoroddus,
cognomento Skattkaupandi seu tributo-
rum emptor. Naufragis enim Orcaden-
sibus ad Hiberniæ litora periclitantibus,
tributaque ex Hæbudis & Mona Comiti
Sigur-

Sigurdo asportantibus circa annum CMLXXX scapham suam parte tributorum vendidit, ut à nobis in Historia Orcadenſi cap: X. memoratum eſt. Hujus uxor fuit Thuridis, Snorrii illius celeberrimi Curionis Helgafellenſis ſoror, cujus maxima in illa inſulæ parte auctoritas habebatur. Hic fæminam nomine Thorgunnam eadem æſtate Dublino venientem invitata ab uxore ſua, illecta ſpecimeliorum, quæ multa magnique pretii peregrina poſſederat, potiundi domo receperat. In Hæbudis hæc mulier nata erat, quinqvagenariâ id temporis major; neque tamen hoſpitium prætio magno rependere, nec, quæ ei auro contra cara, vel maximo pretio vendere, quantumvis dominæ precibus fatigata ſuſtinuit; labore victum ſed nec illo ſordido redempturam ſe affirmabat. His conditionibus hoſpitio excepta eſt. Lectum ſibi decretum ſtragulis veſtibusque tam protioſis inſtravit, ut nihil ejus generis pretioſius ibi viſum fuerit. Hac magis cupidine eorum Thuridis accenſa, pretium ingens Thorgunnæ ſed fruſtra obtulit, neque enim

enim se ejus , quantumvis decoræ matronæ, gratia humi cubituram respondit. Textriles operas , quoties fæno siccando tempestas non affulsit , tractabat , alias rastro proprio usâ fæno operam dedit, Statura erat procera , cui crassities responderebat , facie subfusca , oculis magnis, comâ etiam fuscâ promissaque, moribus decentibus. Erat in eadem domo Thorer quidam Vidleggus , cum uxore sua Thorgrima Galdrakinn seu venefica gena dicta , sumptibus domini jure propinquitatis , ut credo etiam tunc usu recepto, sustentandus. Hæ mulieres semper inter se dissidebant. Kiartanus juvenis maxime Thorgunnæ peregrinæ affectu, licet haut reciproco, placebat, angebat ipsam se ei haut pari modo probari. Æstatem pluviosam, autumnus siccus sequebatur. Sudum erat cœlum, ne nebula quidem distinctum, cum omnes fæno colligendo intenti, operas quisque suas à domino injunctas obirent. Thorgunnæ tantum fæni eo die siccandum, inque manipulos congerendum deputabatur, quantum bovi per integram hyemem

mem pascendo sufficeret. Hora prima pomeridiana nebula ex aqvilone subito exorta, supra domum Thoroddi prædiumque Froda ferebatur. Inde tantus imber decidit, ut fænum omne, quod in manipulos congestum non erat, penetraret, cælumque adeo obscurum redditum est, ut se operarii invicem non conspicerent, ut vero nubes præterivit, conspectum est sanguine duntaxat pluuisse. Exinde ferenabat, sanguisque omnis in fænum delapsus, præterquam qui in operas Thorgunnæ, ficcabatur, nec qui rastrum, quod tenuit, vestesve ejus illivit, detergi poterat. Thoroddus, quid prodigium illud denotaret, cum ab ea quæreret, negabat sibi constare, tantum autumare, mortem alicujus, qui eum attingeret. Eodem vespere domum digressa, vestibus sanguine madentibus depositis, lectum petivit, ingeminans, animadversum morbo detineri, nullum eo vespere cibum capere volebat; mane autem posterioris diei Thoroddus eam accessit, quæsitque, quid de morbi eventu

tu præfagiret. Illa non ultra morbo se laboraturam respondit, hunc enim ultimum futurum. Eum autem omnium eo prædio sapientissimum sibi videri, id-
 eoqve admonere, ut post mortem suam res à se possessas relictasqve, secundum testamentum suum seu ultimam voluntatem ordinet; quod si violaretur valde verendum, ne quod conspectum esset prodigium plura sequerentur. Is autem præfagam quidem illam se agnoscere, nec mandata ejus supremamqve dispositionem transgressurum pollicebatur. Funus meum respondit, Skalholtum deferri jubeo, ubi locum insulæ hujus præstantissimum longo tempore futurum auguror, spero enim ibi ministros Evangelii, qui justa mihi sacro ritu solvant, jamjam congregatos, præmium laborum sumptuumqve, quos in id impendis, de meis rebus quantum decerno, quoque contentus esse poteris, præcipies, decerpetqve uxor tua pallam meam coccineam de indiviso, quod ideo sic dispono, ut æquo animo ferat, quicquid de cæteris dispono. An-
 nulum

nulum meum ædes Skalholtina sepultu-
ræ pretium habebit; tapeta autem lecti,
perizomataque mea, apparatusque o-
mnem igne comburi præcipio, neque
enim ulli usui futurum prævideo; neque
tamen hæc eo animo facio, quod invide-
am hominibus res meas possidendas, sed
quod tot incommodis malisque homines
mea causa affici obruique nolim, quot
secutura prævideo, si præscripta mea quis
excesserit. Thoroddus iterum promissa
priora dictis confirmavit. Exinde mor-
bus intendi cæpit, qui & eam post pauco-
rum dierum intervallum exanimavit;
loculo funus impositum, postero die tem-
plo illatum est. Tum Thoroddus appa-
ratus omnem lecti foras efferri manda-
vit, focumque incendi, in quem conjice-
retur. Id videns uxor negabat tam pre-
tiosas res corrumpendas, neque enim ani-
lia istius mandata tanti esse, ut harum
jacturam eorum metu facere velit, ad-
mixtisque precibus, tanta contentione
vestrum patrocinium suscepit, ut peri-
zomata omnia, stragulaque incendio li-
beraret, cervicalibus culcitrisque & pul-
F vi-

ninaribus in ignem tantum coniectis; nec tamen uxori hac indulgentia satisfactum est, is licet nimiam impendisse ægre ferret. Funebris deinde apparatus institutus, sandapilariiꝑve feretro admoti, viriꝑve melioris notæ ad id delecti, equi etiam, longa enim via per multa milliaria emetienda erat, lineæ vestes cadaveri impositæ, non autem assutæ fuerunt; recta per solitudines transitum est, nec memoratu dignum quicquam notatum, prius quam prædium Valbiarnarvallas superassent, ibi limus longa pluvia emaceratus impeditum iter reddidit, ægre fluvium Nordra dictum in Vado Eyenfi trajecerant; erat enim fluentis, quæ recipit, longo imbri stagnantibus repletus, vixꝑve ac ne vix quidem penetrabilis. In prædium Nes dictum, situm in tractu Statholztungis longo labore fessi, quodam vespere pervenerunt; ibi hospitium cum negaretur, nec tamen longius intendentibus se tenebris contendere sufficerent, depositis oneribus, funus domui segregi intulerunt. Ipsi triclinium ingressi, jejuni nocterni transigere destinabant, domestici

stici cum cubitum ivissent, in penu-
 ario audiverunt sonum quasi homi-
 nis ambulantis; fures existimantes accur-
 rebant, apertisque foribus, mulierem ibi
 statura magna, nudamque, nec ulla ex
 parte tectam cibum depromentem con-
 spexerunt; territi igitur, propius acce-
 dere non audebant, ad sandapilarios ita-
 que accedentes, quæ viderant, exponunt,
 qui cum eo accurrissent, Thorgunnam
 ibi, cujus funus ferebant, agnoverunt,
 neque ejus rebus se ingerere tutum cre-
 debant. Hæc cum cibum pro arbitrio
 extulisset, triclinio eum intulit, mensæ-
 que apponebat. Tum sandapilarii ad
 hospitem; pænitebit forsitan te negati no-
 bis cibi, hospitalisque humanitatis. Tum
 hospes simul cum uxore, & cibum & o-
 mnia, quibus indigerent, paratissima fu-
 tura respondit. Quo dicto Thorgunna
 triclinio egressa, non illic amplius appa-
 ruit, hospites autem triclinium ingressi
 uvidas vestes deposuerunt, aridisque
 commutarunt; cibum autem, quem Thor-
 gunna apposuerat, cum signo crucis mu-

nivissent, absque hæsitazione, ulloque sui damno ceperunt; ibique exacta nocte, cæptum iter sequente die repetentes, ubicunque pervenerunt, facti hujus famam circumferentes, omnia, quæ expetiverant, impetrarunt, nullo quicquam eorum, quibus indigerent, denegare auso. Skalholtum tandem perventum est, annulusque reliquaque à Thorgunna deputata cimelia sacerdotibus deprompta, atque iis alacriter recepta sunt, funusque terræ jam consecratæ mandatum, Sandapilarii que domum quisque suam absque nocumento feliciter pervenerunt.

In prædio Froda culina ingens stabat, inde ingressus in cubile, lectis ex utroque latere clausis, constans patebat. Istæ namque domus more illius sæculi continentes erant; à foribus autem culinæ domunculæ duæ procedebant, singulæ à singulis lateribus, pisces arefacti aliâ, vasa autem farre referta aliâ servabantur. Singulis vespers focus elixandis cibis incensus est, ad quem confidere solebant,
prius-

priusquam cænatum irent. Vespere autem, quo Sandapilarii redibant, dum ad focum sederent, in pariete culinæ luna magna conspiciebatur, quæ sinistrorsum per culinam movebatur, nec quoad in culina essent recessit; omnibus hæc pariter apparuit. Thoroddus hospes Thorem Vidleggum rogavit, quid prodigium denotaret? vidarmana vocari respondit (id quod arborea luna explicatur) mortesque denotare. Continuum hebdomadam hoc ostentum tenuit, deinde opilio domum regressus præter morem pauciloquus solitoque austerior in aliquid monstrum incidisse conjecturabatur, solus enim incedebat, secumque loquebatur; tenuit id, quoad duæ initiales septimanæ hyemales excessissent, tum demum cum rediisset, lectum petivit, luceque proxima mortuus inventus est, deinde ad templum sepultus postea vivos infestabat; nam cum Thorer Vidleggus lecto nocte quadam exsurgens, foras procederet, opilionem præ foribus rediturus animadvertit, ingressu se interclusurum, fu-

gam ergo intendens à persequente pastore corripitur, magnoque casu ad foras prosternitur. Inde lectum petens, male affectus diu decubuit, donec moreretur ad templumque sepultus est: postea opilioni sociatus, una cum illo incedere visus est. Deinde domesticus quidam Thoroddi, postquam tres noctes decubisset, in fata cessit. Jam jejunium festum Natalitiorum Domini præcedens, quod à Dominica adventus initium sumit, appropinquabat, licet id temporis in Islandia non celebratum, cum sex ex eadem domo mortui essent; quodam vespere acervus aridorum piscium lacerari audiebatur, inspectus autem integer apparuit. Post festum Jolense Thoroddus quinque domesticis comitatus ad deferendos domum pisces navi magna vectus est: eodem autem vespere in culina Frodaensi, è pavimento phocæ caput emergere visum est, quod cum domestica quædam vidisset, lignum quoddam capiti ejus impegit, ad singulos autem ictus magis emergebat, inque Thorgunnæ lectum

ctum, quem perizomata operiebant, oculos contorsit, mercenariorum autem unus crebris verberibus phocam impetebat; magis autem emerfit, quoad brachia extendisset, eodem momento mercenarius exstasi correptus decedit, singulos autem metus ingens incescit, tandem Kiartanus juvenis magnò verbere eam feriebat. Illa autem caput quassans, oculos ultro citroque torfit; sine intermissione deinde verbera inflixit, ad singula autem deprimebatur, moribundæque speciem præbebat, donec prorsus suffocaretur, Kiartanusque terram supra caput ejus compingeret. Omnia hæc monstra Kiartanum maxime timere videbantur. Sequenti die Thoroddus cum sociis ad locum Enne dictum undis submersus periit, navisque cum piscibus ad litus allidebatur; eadavera autem non inveniebantur. Hæc cum domum nunciata essent, Kiartanus cum matre amicos ad exequiale convivium invitabat, apparatus is Jolenfi festo destinatus erat, jam in parentalia versus, primo convivii vespe-

re, cum convivæ sedes quisque suas occupassent, Thoroddus cum sociis humidis singulis ad eos ingressus est. Bonum illud omen habebatur, nam convivæ hospitaliter excipi existimabantur, quoties ii, qui undis submersi essent, ad iusta sibi celebrata accederent, remanebat namque id temporis pars magna ethnicæ superstitionis, licet essent Christiani, baptismini que sacris initiati. Thoroddus cum suis triclinium emensus ad culinam tendebat, nullius salutatione admissa; ad focum denique se omnes collocabant, domesticis singulis aufugentibus, ibi mortui hi, quoad ignis cineribus obduceretur, remanserunt, deinde excefferunt. Quolibet vespere dum convivium duraret, hæc procedebant, existimabant autem convivæ finito convivio prodigia hæc desitura: verum longe aliter evenit, nam iis abscedentibus cum domestici pro more focum accenderent, Thoroddus cum sociis ad focum confidebat, erant enim omnes uvidi, manibusque aquam vestibibus exprimebant, iis autem

con-

confidentibus, Thorer Vidleggius ex opposito cum suis sociis pulverulentis omnibus, numero totidem se collocabat, vestibisque quassatis, pulverem in Thoroddum ejusque sodales excutiebat, Domestici autem omnes eo vespere sedibus suis depulsi, nec luminis ullum habuerunt. Alia domo vespere sequente ignis accensus est, eo enim non venturos sperabant, verum eodem quo antea tenore se gerebant. Tertio vespere, auctore Kiartano, oblongus focus in culina instructus est, ignisque succensus: in parva autem domo cibaria cocta sunt; id autem profuit, neque enim domestici tunc inquietabantur. Thoroddus autem cum suis culinam occupabat. In acervo piscium pisces desquamari per noctes audiebantur, ascenso igitur acervo prominens ibi cauda ambusta vitulinæ instar, nigraque conspiciebatur, quem quidam insiliens corripuit eamque ad se trahere nitebatur, aliosque ad idem faciendum inclamabat, omnes utriusque sexus domestici eam attrahendam concurrebant, ve-

rum ne loco quidem se dimoveri patiebatur, mortuaque visa est; cum autem vires maxime intenderent, elapsa subito è manibus eorum volas eorum cute nudavit, exinde nulla istius vestigia apparuerunt, ut autem piscium acervum destruebant, singulos desquamatos deprehenderunt. His peractis Thorgrima Galdrakinn seu venefica gena morbo subito correpta decessit, sita autem in collegio mariti sui conspiciebatur. Et jam morbus secundo renovabatur, postquam caudà apparuit, pluresque fœminæ quam mares obibant. Sex eorum morbus simul abripuit, alios autem mortui domo exigebant. Ex triginta familiaribus domesticis, qui proximo autumno vivebant, septem mense Goa (cujus pars Februario, pars Martio respondit) residui erant. Hoc rerum statu Kiartanus ad avunculum suum Snorrium Curionem profectus consilia ejus exquirat. Is sacerdotem sibi à Giffure Albo missum cum Thordo Kaufio filio suo sex aliis communicato cum Kiartano ablegavit, svasitque,
ut

ut perizomata vestesque omnes lecti Thorgunnæ incenderent, omnes autem mortuos vivis infestos ad iudicium citari, sacerdotem autem ut sacra peragere, aquam consecrare, domesticos à peccatis absolvere dignaretur, rogavit. Vespere qui præcessit festum Purificationis Divæ Virginis in Frodam perventum est, vicinique in via collecti, inque comitatum adsciti; sub eorum adventum focus cibis coquendis incensus erat. Thuridem villæ dominam morbus tunc invaserat ejus generis, quo reliqui perierant. Kiartanus culinam ingressus, carbones foco exemit, ibi patrem Thoroddum more suo, cum sodalitis foco assidentem perspexit; egressus lectum apparatusque omnem Thorgunnæ diruit, vestesque & ornamenta omnia igne cremavit; mox Thorærem Vidleggam, Thordus autem Kaufius Thoroddum in jus vocavit, quod absque permisso alienam domum invaserint, hominesque & vita & viribus orbassent. Citabantur deinde omnes, qui ad focos sedebant; iudices deinde præ foribus

bus constituti omnisque actio ut in foro
judiciali instituta, testes probationesque
productæ, inque judicio repetitæ, sen-
tentiaque definitiva lata. Quo peracto
Thorer Vidleggus exsurgens dixit: Hic
permanfi, qvoad licuit; perque eas fores
egressus est, ubi judicium constitutum
non erat. Mox in opilionis causa senten-
tia pronunciata, quam cum audivisset ex-
surgens dixit: Exibo nunc, credo etiam
oportuisse prius. Thorgrima autem Gal-
drakinn sententia sua audita: Sedimus
dum poteramus, respondit; atque hoc
dicto egressa est. Singuli hoc modo lite
pulsati sunt, postquam aliquid elocuti es-
sent, egrediebantur, inviti tamen, ut eo-
rum verba manifestabant. Postremus
Thoroddus prædii dominus judicio con-
demnatus est, sententiæque auditâ, sur-
gens: Pauci, inqueiebat, reliqui sunt; omnes
fugiamus. Atque ita ultimus domo
egressus est. Deinde Kiartanus cum re-
liquis domum ingressi sunt, sacerdos au-
tem lustrali aqua singulas domus partes
asperfit, sequentique die missam ibi sacra-
que

que celebravit, nec postea mortui illos
 amplius infestant, Thuridisque domi-
 na e morbo convaluit. Hic diaboli præ-
 stigias efficaciamque in iis, qui vel veræ
 religionis expertes sunt, vel minus in fidei
 articulis informati, animadvertere licet:
 id enim tale in insula illa, postquam vera
 Evangelii lux oborta cives illumi-
 navit, contigisse, nunquam
 legimus.

1. The first part of the book is a
general introduction to the subject
of the history of the world.
It is divided into two parts.
The first part is a general
introduction to the subject
of the history of the world.
The second part is a general
introduction to the subject
of the history of the world.
The third part is a general
introduction to the subject
of the history of the world.
The fourth part is a general
introduction to the subject
of the history of the world.

2. The second part of the book is a
general introduction to the subject
of the history of the world.
It is divided into two parts.
The first part is a general
introduction to the subject
of the history of the world.
The second part is a general
introduction to the subject
of the history of the world.
The third part is a general
introduction to the subject
of the history of the world.
The fourth part is a general
introduction to the subject
of the history of the world.

3. The third part of the book is a
general introduction to the subject
of the history of the world.
It is divided into two parts.
The first part is a general
introduction to the subject
of the history of the world.
The second part is a general
introduction to the subject
of the history of the world.

ADDENDA.

pag. 7.

Quod verteram, solem in Vinlandia circa solstitia ad horam nonam oriri, tertiam occidere, id cur ita fecerim, reddam rationes: cum autem aliæ postea occurrerent, quæ mihi scrupulum circa hanc quæstionem moverant, utrasque candido Lectori perpendendas relinqvam. Postquam enim hæc Vinlandia typis impressa mihi restituta fuit, cœpi hæc iterum iterumque diligentius examinare, eò quod situs terræ cum fertilitate, quæ hic describitur, minus mihi convenire visus est, præsertim postquam versio Svedica historiæ Regum Septentrionalium Titulo Heimskringla, à Clariss: Johanne Peringskiold publicata, ad manus meas pervenit; locum enim hunc, Doctissimi Gudmundi Olavii interpretationem secutus, aliter transtulit, cum uterque, utpote interpretum regulis adstricti, verba verbis reddituri aliter, quam ego, eum assecuti sunt, nec tamen authoris sensum magis collinearunt, quæ licet latitudinem terræ ad nullum certum

G

lineæ

lineæ æquinoctialis gradum referat, ex
 ortu tamen & occasu brumali haud ob-
 scurè colligendum reliquit, reliquissetque
 accuratius, si diligentius descriptum ac-
 cepisset, verbis quidem perspicuis, ut mi-
 hi videbatur, usus est, quæ editionis Sve-
 dicæ cap. CV. pag. 331. ita sonant: Mei-
 „ ra var þar jafndægri enn a Grænlandi
 „ eda Islandi, sol hafdi þar eyktarlitad, og
 „ dagmalastad um Skammdeigi. Horum
 sensum Clariss. Arngrimus Jonas Gron-
 landiæ suæ cap. 9. his verbis enodat:
 Hyems ibidem nulla, aut frigus, aut bru-
 ma, qualis in Islandia aut Gronlandia;
 sole in ipso solstitio hiberno horas circi-
 ter sex (sciatericis enim destituebantur)
 supra horizontem commorante: quem &
 ego longè prius, quàm illam inspexi, pa-
 riter affecutus sum, primo ex informati-
 one (si tamen illius mentem rectè acce-
 pi) Bryniolfi Svenonii, Episcoporum
 Skalholtinorum ad suâ usque tempo-
 ra omnis ætatis doctissimi, & sine pari,
 ad quem à Clementissimo Domino meo,
 Regum optimo, FRIDERICO TERTIO
 ad addiscendam difficiliorum vocum phra-
 siumque

sumque antiquarum genuinam significationem, cum regiis literis Anno 1662 juvenis missus fui, deinde ex relatione ortus solis ad ejusdem occasum, ut mox monstrabitur. Jam Peringskioldi interpretationem excutiam. Dies quoque (inquit) ibi longior, quam in Grönlandia aut Islandia, quippe sol ibi augmentorum spatia habebat, diurnumque apparebat lumen circa jentaculi tempora (hora sexta vel septima) cum brevissimus esset dies. Nihil ex hac explicatione certi de situ terræ discimus. Imposuit Peringskioldo vox eykt, quæ trium horarum spatium vulgo denotat, alio autem sensu horam à meridie tertiam, quæ alio nomine Non, indigitat. Priori sensu mentem authoris exportaturus nihil peculiare monstravit; neque enim soli magis ibi augmentorum spatia, quam alibi, competunt; nec de diurno lumine, id est, crepusculo matutino, verbum hic ullum, sed de ortu solis & occasu agitur; nec ut puto jentaculi tempus Islandis ad horam sextam vel septimam in usu, sed ad horam ubique nonam, quam Dagmal appellant. Ego

verba authoris hoc modo latinè verterem: Continuò ibi (in Vinlandia) brumales dies, quàm in Gronlandia aut Islandia longiores, sol ibi horam tertiam post meridiem, & nonam antemeridianam attigit: hic occasus & ortus termini ita explicantur, ut si vel maximè vocabulum eykt posteriori sensu ignoraretur, tamen ex connexionione ortus cum hora nona antemeridiana & significatione vocis Dagmal, quod eam semper denotat, tum etiam ejusmodi ortus relatione ad occasum, ejusque connexionione cum hora tertia, faciliè possit erui.

Hæc quoque ex antiqua partitione diei naturalis inter Islandos recepta confirmantur: in octo enim partes distributa est, pro mansione solis in singulis. Nattmal enim appellant, dum sol ad caurum, Lag-nætte, dum ad septentrionem, Otta, seu Rismal, id est aurora sive surgendi tempus, dum ad cæciam, Midur morgun, dum ad evrum, Dagmal, dum ad vulturnum, Hadeigi, dum ad notum, Non, dum ad africanum, Miduraftan, dum ad zephyrum moratur.

Hic

His confusus rationibus, Vinlandiæ situm Estotilandia aptavi: verum cum proventus terræ illi cælo minus convenire, iterum atque iterum cogitavi, versionem Svedicam cæpi accuratius examinare, imprimis in significationem verbi Eykt diligentius inquirere, suspectans eam interpreti Sveco imposuisse: cumque in nullis eam lexicis, præter Gudmundi Andreae, ibique tantum in priore sensu notatam animadverterem, antiquissimum Islandicæ gentis jus Ecclesiasticum, titulo Kristinrettr, cæpi evolvere, ex cujus cap. IX verba ipsa adscribam: Ver skulum hallda Laugardag enn siounda,, hvern nonhelgan, sa er næst Drottins-,, deigi firir, þa skalei vinna upp frâ eykt,, nema þat er nu man ec telia, þat a at,, vinna allt er drottinsdag a at vinna. þa,, er eykt er ut sudrs ætt er deilld i,, þridiunga, og hefir Solinn geingna,, tvo luti, enn einn ogeingin. Hæc ita,, vertimus: Nos diem Sabbathi septimum quemque ad Nonam sacrum habebimus, is Dominicam proximè præ-

cedit , tunc ab hora eykt non licet operari, nisi iis quæ jam referam: tunc operandum est iis omnibus, quæ dies Dominica exposcit. Eykt vocatur, cum plaga cœli inter meridiem & occidentem in trientes distribuitur, solque duas partes confecit, tertia vero restat. Perpicuis verbis, scripseram, descriptionem Vinlandiæ hæc exposuisse, jam vero comprior relationem eam implicuisse, quam præsens locus etiam impeditiorem fecit: vox enim Non tertiam horam pomeridianam & in Islandia & olim apud Anglo-saxones denotabat, quam vocem vel ab instituta Christiana religione, vel lata hac ipsa lege, omnis ætas in Norvegia probavit, hodieque ad eam diebus Saturni feriantur, quam præsens quoque locus illustrat, cum sacra à Non incipere, & ab Eykt operibus vacare præcipit; inde quidam colligere velit Non & Eykt esse synonyma, denotareque horam toties memoratam. Quantum verò ab hac sententia ipsissima ejusdem descriptio dissentiat, nemo non videt: spatium enim quo sol à
meri-

meridie in occidentem percurrit, sex horas requirit, ex quibus singuli trientes duas constituunt, bes definit in horam quartam pomeridianam, per quam si Eykt & Non intelligenda veniunt, ruit primo antiquissima receptissimaque horarum distinctio, quarum singulae canonicarum more tres vulgares horas complectuntur, ruit connexio cum hora Dagmal, quæ antemeridianam nonam denotat; non enim consistit, solem in ipsa bruma hora quarta pomeridiana mergi, nona verò antemeridiana emergi, quod octavæ competit, diemque ab ortu ad occasum in octo horas extendit. Si igitur voces Eykt & Non idem sunt, quartamque horam significant, Dagmal certe non ad nonam, sed octavam exaltandum erit, & per consequens Vinlandia gradui 49 subjacet, brevissimumque diem octo horis dimetitur, quod certe cælum iis, quæ ibi proveniunt, magis quam Estolandia convenit. Legimus apud Romanos Nonam non semper eandem recepisse significationem: interdum enim meridiem, ut apparet ex antiquis Manerorum membranis, significabat, at Nona horo-

logiorum supremam antiquissimis temporibus, de sole jam occidente denotabat (vid. Hofm. lexic. in voce Nona) ; pari modo etiam apud nos diversas à tertia pomeridiana horas significare potuit. De voce Dagmal suffragatur Gudmundus Andreas in suo lexico, per quam non ex recepto usu horam nonam, sed octavam antemeridianam intelligit, quod apprimè cum descensu solis ad quartam pomeridianam convenit; nec dubito, quin aliquam auctoritatem secutus hæc scripserit; unde verò habuerit, mihi nondum liquet: quicquid sit, laudati codicis explicatio invictam auctoritatem sibi vendicat, quæ vocem Eykt per quartam horam interpretatur, siue illa cum voce Non siue minus coincidat. Ego, ut dixi singula ingeniosi lectoris iudicio examinanda committo, atque inprimis perpendendum, an ab hora tertia, id est Non, præces ad horam quartam publicæ celebratæ, inde à quarta, eykt, feriæ cæptæ fuerint, quò positò, singula subsistunt; terramque, quæ hodie Terre Neuve, siue Nova Terra, aut adiacens ei continens in ambitu Canadæ ad imperium Gallorum redacta est, veterem Vinlandiam agnoscimus; si verò situs locorum, qui hic describitur, accuratius cum habitu terrarum illarum conferatur, ab iis, qui eas vel incolunt, vel ex professo lustrant, non dubito, quin omnia planius intelligantur.

Pag. 8.

Lin. ante penult. post vocem replevit adde : Erant ibi agri tritici sponte feraces, arboresque quas Mausur appellant, ex singulis quædam domum, deferenda secum defumferunt, lignaque aliquot tantæ molis, ut struendo ædificio sufficerent.

Pag. 46.

Post lin. primam hæc legantur. Similis historia apud Dithmarum Episcopum Mersburgensem chronicorum libro septimo exstat.

Pag. 69.

Lin. 6. hæc adde. Postquam hæc scripti, communicata mecum est Heimskringla seu Historia Regum Septentr: interprete Joh. Peringskiold, Stockholmiae 1697. impressa, reperioque à Cap. 103. ad Cap. 115. quæ in neutro exemplari autentico Kringla aut Jöfraskinna, ædis SStæ. Trinitatis reperiuntur, sive ex exemplaribus Historiæ Olafi Triggvini sive aliunde desumpta.

I N D E X

Rerum memorabilium,

A.

Albania five alborum Regio, pag. 63.
Est Irlandia magna, pag. 69. conf.
Præfat.

Americæ primus inventor quis fuerit
vid. Præfat.

Author in Islandiam ad Brynjolfum Sve-
nonium missus, & quare? vid Add.

B.

Biarñius Herjolfinus occasionem inven-
tæ Vinlandiæ dedit, 3.

Biarneya insula, p. 50.

Biörno Breydvikensium athleta, p. 75.
conf. anteced.

Bremenfis (Adami) de Vinlandiâ relatio
castigata, P. 66. seqq.

Brynjolfi Svenonii laus, vid. Add. ad eum
author missus ibid.

C.

Centuria apud antiquos septentrionales
qvanta, p. 50.

Columbus (Christoph.) vid. Præf.

D. Dag-

D.

Dagmal qvæ diei hora apud Islandos vid.
Add.

Diei naturalis partitio apud Islandos ibid.
Dies in Vinlandia qvanti. ibid.

E.

Eikt qvid fit. vid. Add.

Eikt & Non an Synonyma, ibid.

Eiricus Rufus moritur. 14.

Eiricus Grönlandiæ Episcopus in Vin-
landiam profectus. 71.

F.

Fidei servatæ rarum exemplum. 64.

Fortunatus (Leifus) vid. Leifus.

Frislandia an extiterit unqvam Norvagis
subjecta. vid. Præfat. ejus urbes secun-
dum Mercatorem. ibid.

Frodarenfia prodigia maxima 84. seqq.

G.

Germani olim australes dicti. 4.

Gudlaugus Gunnlaugi filius in ignotam
terram propulsus. 72. ope senis anony-
mi liberatus. 74.

Gunnlaugus Monachus scriptor Histori-
cus. 65.

H. Han-

H.

Haukus Nomophilax 64. ejus genus à Karls-
efnio deductum, Pag. 65.

Helgius & Fimbogius Vinlandiam petunt, 23.

Hellulandia inventa, 5.

Herjulfus Herjulfnesiæ Eponymus, 1.

Horæ Canoniciæ apud Islandos qvænam, vid,
Add.

Hvitramanna land. v. Albania.

Hyems in Vinlandia qvanta, vid. Add.

I.

Jon Episcopus Saxonicus in Vinlandiâ Christi-
animum propagans morte mulctatur, 71.

Irlandia magna seu Albania, 69.

Irlandia duplex, ibid.

Islandorum partitio diei naturalis. vid, Add,
eorundem horæ canonicæ, ibid.

K.

Karlsefnii in Vinlandiam profectio, 18. cum
Skrælingis mercatura, 20. in Islandiam redi-
tus 28. Progenies, 29. conf. 65. iterata in
Skrælingos profectio, 54. cum iis commercia
56. Bellum, 57.

Kialarnes, 11. 50.

Kroflanes, 3.

Kristinnrettr, antiqvissimum Islandorum jus Ec-
clesiasticum, citatur & explicatur, vid, Add.

L.

Leifus de Brattahlide, 4. Hellulandiam & Mark-
lan-

landiam invenit, 5. Fortunatus dictus 9.
ejus in Hæbudas & inde in Norvagiam ad Ola-
fum Tryggvínium profectio 30. Vinlandiam
invenit, 6. In Grönlandia Christianam religi-
onem feliciter propagat. 33.

Leges Norvegorum & Islandorum priscæ de ce-
lebrando Sabbato, vid. Add.

M.

Maufr ligni genus præciosum, 28. 32.

Marklandia inventa. 5.

N.

Non Islandis quid! vid. Add. an Non & Eikt
sint synonyma, ibid.

Nova terra, vid. Præf. & Add.

Nova Francia, ibid.

O.

Otta Islandis quid, vid. Add.

P.

Peringskioldi (Joh.) versio Svedica historiarum Re-
gum septentrionalium vid. Præf. & Add.

Pix Grönlandorum qualis, 63. 70.

Prodigia, 17. 43. seq. 79. 83.

Prodigia Frodarensia maxima, 84 seq.

R.

Reid, balænarum maxima, 19.

Rismal quid, vid. Add.

Rudbeckius (Olaus) de dissensu scriptorum, vid.
Præfat.

S, Scia-

S.

Sciatericis destituebantur antiqui. Add.
Skrælingi, Passim. illorum & Samogedarum mo-
res & ingenia similia vid. Præf. habitus corpo-
ris 55. cum Karlsefnio commercia, 20. 56.
iis à Karlsefnio clades illata, 57.
Skrælingorum Reges duo, 62.
Straumseya insula, 51.

T.

Torbiörni Vivillicí genus & educatio, p. 3 51
Thorbiörgis sagæ habitus & artes veneficæ. 37.
Thorgunna fœmina Hæbudensis, 77. seq. ejus
mirabiles exsequiæ, 83.
Thorhallus Venator 49. ejus idololatria 52. in
Hiberniam propulsus ibi cum suis morte
multatur, 54.
Thorsteinus Eirici Rufi filius 14. ejus laboriosum
& irritum ad Vinlandiam iter 15. mors, 16.
eo mortuô prodigium. 17.
Thorsteini alterius Eirici Rufi filii in investi-
ganda Vinlandiâ irritus conatus 33. seq. in-
ter ejus nautas contagio exorta 43. ejus mors
prodigiosa, 44.
Thorsteinus Niger 15. seq.
Thorvalldus de Brattahlide Vinlandiam petit
11. eam lustrat. seqq. ejus cum Skrælingis
conflictus 13. cædes, ibid.
Thorvalldus Eiricius ab unipede occisus, 61.
Tyrker Germanus, 4.

V.

Vinlandia inventa, pag. 5. ejus descriptio 6. seq. & 11. fertilitas ex vitibus & uvis 8. Vinlandia Christianâ religione imbuitur, 14.

Z.

Zeni fratres Veneti an primi Americæ inventores, vid Præfat.

EMENDANDA.

Pag. 13. lin. 7. lege effuse. Pag. 16. lin. 17. lege cum. P. 19. à l. 18. ad 24. expungantur quæ parenthesi inclusa sunt. P. 20. l. 19. pro sæpe lege sepe. P. 22. l. 3. lege: quoque inusitatus ingrato illorum &c. ibid. l. 10. lege commilitonis. l. 11. lege exanimavit. P. 25. l. 15. lege capacioris. P. 28. l. 14. & 15. lege Wastholderbaum. P. 31. l. 21. lege Eyrbyggja. P. 34. l. 10 lege qvo. P. 38. l. 4. lege vitreis. ibid. l. 22. lege villosas. P. 41. l. 9. lege quæsitæ. ibid. l. 21. & 22. lege omni. P. 43. l. 6. expungatur ultima linæ syllaba. ibid. l. 13. & 14. lege: Sigridis, concomitante uxore Thorsteini Eiricii. Pag. 45. l. 16. cantionibus. P. 46. l. 9. lege lustralem. P. 49. l. 15. lege Thorvaldus. P. 50. l. 11. lege latæ ibid. l. 19. post vocem Marklandiæ punctum adde. P. 51. l. 23. lege anatum. P. 53. l. 11. lege dissidiis. P. 56. l. 8. vox pannus commate notetur. P. 57. l. 24. lege
accu-

accurrentes. P. 62. l. 15. lege Skrzalingorum. lin.
20. lege lingvam. P. 63. l. 18. lege sorte. l. 19.
lege: ullo status respectu. P. 65. l. 21. lege
Thordis. P. 68. l. 18. & 19. lege promontorium.
ibid. l. 11. lege inde. P. 69. l. 11. pro tridui lege
sex dierum. ib. l. 15. leg: pronepotem. ibid. l. 12.
post vocem determinetur adde propeque Vin-
landiam eam constituunt. P. 72. l. 1. lege unâ
voce Flatnesi. l. 6. post vocem filium adde
cum fociis. P. 77. l. 22. lege,
pretiosis.

